

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Együttér petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 2.

Mai számunk főbb közleményei:

A Ház bizottságai.
Fotográfia a t. Házról.
Felmentő ítélet a brádi aranylopások ügyében.
Kivégzés zavargásokkal.
Az értéknövekedési adó.
A tűzvérszázados halála.
Megkínzott katonák.
Schönebeckné elmeorvosi intézetben.
Véres tüntetés a lemerbergi egyetemen.
Automobil történetek.

Akasztófa-határidő.

Arad, július 1.

Berzeviczy Albert, a képviselőház új elnöke ma délutánra akarta összehívni a pártközi konferenciát. A tanácskozásnak az lett volna a célja, hogy az indennitási és ujoncjavaslatokra nézve, — a melyeket a miniszterelnök a képviselőház mai ülésén benyújtott — a pártok egységes álláspontját és elhatározását biztosítsa. Justh Gyula azonban megkérte, hogy a konferenciát holnapra hívja össze. A házelnök természetesen teljesítette a kérést. Egy napi késés már nem a világ, azok után, hogy a koalíció négy esztendeig pazarolta az ország idejét.

Mégis, — ha elfogadható okát tudják is adni, — furcsa előttünk ez a halasztás-kérés. Olyan ez, mint az erény utjáról letérni készülő hajadon kérelme, a ki tudja, hogy meg fogja adni magát, de legalább engedjék, hogy egy napig várjon vele.

Mivel akar e huszonnégy órában

tisztába jutni Justh Gyula? Pártjával, vagy önmagával? Az utóbbi mindenestre sokkal nehezebben fog menni. A képviselőház fölmozgatása óta egyre obstrukciót emleget az indennitási és az ujoncjavaslatok ellen. Legfőleg bizonyos feltételhez köti, hogy a gyűlöletes vállalkozáshoz bizonyos erkölcsi alapot, bizonyos szimpátiát szerezzen. A választások előtt azt mondta: ha a választások alatt erőszakot tapasztalnak, akkor a képviselőház a legrettenetesebb obstrukcióval fog megkezdődni. Volt erőszak a választáson? A vesztesek, a bukottak ezzel szepítik a kudarcukat. A petíciók határideje ide s tova lejár, s a Kuriához beadott petíciók száma elenyészően csekélyebb az ellenzéki lapokban emlegetett panaszoknál. Pedig a petíciók között sok van olyan, a melyet nem kormánypárti mandátumok ellen adtak be. Denikve, a választási „atrocitasokat” nem találta elég jó bűntudat az obstrukció légtornájához. Akkor azt mondta: bevárják a trónbeszéd tartalmát s maguktartását attól teszik függővé. A trónbeszéd is ismeretes, a tartalmát eléggé csépelte az ellenzéki sajtó, meg a bécsi lapok is.

S Justh Gyula még mindig nem döntött. Most azonban az utolsó határidő itt van. A javaslatokat benyújtották a Házhoz s összehívták a pártközi konferenciát, a mely a pártok színvallásának alkalma. A képviselőház elnöke joggal fordulhat a pártokhoz, abban a föltevésben, hogy az államháztartás rendjének, a három-

esztendő katonák hazabocsátásának útját nem fogják állani. S Justh Gyulához, az obstrukcióval fenyegetőhöz most joggal intézik a felszólítást: *hic Rhodus, hic salta!*

Justh azonban érzi, hogy ez az utolsó ugrás a nyakát törné ki. Ennél népszerűtlenebb, ennél oktalanabb, ennél gyűlöletesebb obstrukciót a magyar parlament nem látott még. Talán más parlamentek se. Ugy hiszik, most az az álláspontja, hogy az indennitási-javaslatot nem obstruálja meg, ellenben az ujoncjavaslatokat igen. Mulatságos rendszertelenség, amely azonban sűrűn fedezhető föl Justh közéleti, főképp politikai tényeiben. Az adók behajtását nem akadályozza meg, sorozni azonban nem enged. A behívott családok póttartalékosok hadd tudják meg, hogy Justh Gyula csakugyan rendkívüli időket teremtett Magyarországon. Az indennitási, s az ujoncjavaslat is bizalmi kérdés. Ha egy párt az elsővel szemben azt az álláspontot foglalhatja el, hogy a bizalmat nem adja meg, de az ország rendje érdekében a javaslatnak útját nem állja, — mért ne ismerhetné el ezt a józan belátást a másikkal szemben?

Nem erről van szó. Justh Gyula csakugyan nehéz választás előtt áll. Majdnem azon módon, mint a csirke, akitől azt kérdezte a szakács: előbb koppasszalak meg és aztán forrázalak le, vagy fordítva? Ha Justh Gyula csakugyan kísérletet tesz az obstrukcióval: a közfelháborodás olyan erő-

Ulrik mester.

Írta: Kanizsai Ferenc.

Ulrik mester banálisnak tartotta azt az ötletet, hogy ezer tonna olajat öntsön a tóra és hogy az olajréteget meggyújtja. A pirománia nem nyújt arányos kielégülést a vágy méhóságával szemben. Sőt a kielégülés után a füstszag lehangoltságot kelt; és az alszótóló hamuval a bánat fátyola hártázza be a lelket.

Nem. A tűz nem igazi szenzáció. És ha mégis van valamely köze a szenzációhoz, ezt a vészharangtól veszi kölcsön.

Bam-bam! Amikor csak úgy zuhog az éreklapálás a harangon... Amikor gyors torlódásban lódulnak ki kondulások: el nem fogyva, meg sem is ritkulva, mint a tengeren nyargaló hullámparipák lobogó sörényei. A rémülten reszkető ércdömg regzése beledübörög a földbe, a levegőbe, az ablaküvegekbe, a csontokba, az agyvelőkbe... Ijesztő ringatás keletkezik, mint földrengéskor. A vészharang szava, ez valami.

Ettől megrökönyödnek ám az emberek és ha éppen asztalnál ülnének. letesszik a kést meg a villát és hullárcsal bálmulnak egymásra, majd eszüket vezítve, kiszaladnak az utcára...

Igen. Kondulások, döngések, zuhogások,

bömbölések hatnak legjobban, mert ezeknek közük van a halálhoz. (Ebben Ulrik mester nem téved: emlékszem, hogy egyszer, elalvás percében, megsejtettem, hogy most meghalok, most mindjárt megfulladok. Elakadt a lélekzetem; megállt a szívem, mint az ingája annak a faliórának, melyet hanyatt-fektettek. Sistergés keletkezett, majd kattogás, aztán felvágódó lödítések, zuhanó csattanással; és hamar, hamar óriási lendítőkerék, szárnyakkal, szédítő forgásba pattant és zugett, harsogott, orgonázott, mint egy óriási parittya. Szörnyű volt ez! Ebredj föl, mert meghalsz. Ebredj föl. Óriási erőfeszítés árán tudtam fölészni... Megmenekültem a haláltól; de az elmosódó és csakhamar láthatatlan nagy kerék döngését még hallottam, amint távolodik és fáj a hátam, csúron facsaró víz a hálóingem.)

... Ulrik mester hozzáfogott számolni; következtetni. Összevászorolt egy csomó arisztonelezt; amin ne mosolyogjunk, mert sántáni gonoszságba kezdett. Csupa öblös kilengésű harmóniák lemezeit, és ezek közt kiváló figyelemmel vizsgálta Beethoven gyászindulóját, mert benne kong az akkordban a dóm öreg harangjának ritmusa. Ez a ritmushullám rengeti a koporsót, melynek süket falait a zokogást követő dübörgő rögök ostromolják, de a harang, — bam, bam, — a temetőbe is kiballatezik. Mert ezt a tulvilági harmóniát ama fekete kö-

penyeges ember rendelte Beethowennél, aki, hogy eleget tett a felszólításnak, mindjárt meg is halt. A fekete köpenyes ember íratta — mondják — a Barcarolát is...

Ezek az arisztonelemek, hiszen ismerik, nagyjában olyanok, mintha egy Morse-távírógép számtolta volna rájuk vonalas és pontos jegyeit, azzal a különbséggel, hogy a vonalak meg a pontok nem csupán egy egyenesben, hanem a hangok és az oktávok számának megfelelő párhuzamos egyenesekben következnek. Ulrik mester ezek szerint összehasonlította mértani és számtani alapon a különböző dallamok, akkordok, hatások és motívumok pontvonalas kifejezőit és igen helyesen arra a következtetésre jutott, hogy pusztán mennyiségtani uton új dallamokat lehet komponálni. A már levázolt egyenletek alkalmazása és kiszámítása után csak körző, vonalzó, meg egy ceruza kell és tetszés szerinti hatásokat lehet elérni.

Igy azonban az eredmény nem elég alapos. Mert így csupán a hangokat, azok összefüggését, következtetését, időtartamát hozhatjuk elő. A hangok színt és jellegét még nem. Más a hegedű á-ja és más a trombita, a zongoráé. Ezt meg a gramofon hang-r hangvetéseinek finom műszerekkel való megfigyelése szintén egyenletekbe, meg ábrákba alakított tételei által kellett a kiszámítások s járul tenni.

vel zudul feléje, hogy az örökre lehetlenné teszi politikai pályáját. Vagy pedig — s ezt valószínűbbnek kell tartanunk — beadja derekát s ekkor nemcsak százszor kimondott szava bukik meg, de elsüpped a talaj, amelyre pártját építette. A bankot már nem akarhatják, a választójogot nem veszik komolyan; ha nem is obstruálhatnak — miért lesznek ők a világon?

Alighanem e súlyos dilemmában kért egy napos határidőt Justh Gyula. Ha már a rossznak, a felsülésnek be kell következni s ha nem tehet semmit ellene: várjanak legalább egy napig vele.

A Ház bizottságai.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 1.

Azt lehetne mondani, hogy a mandátumon még meg se száradt a tinta jóformán és a képviselők már el is vesztették a kedvüket a Házba való járástól.

Tíz óra volt már ma és a folyosón csak néhány munkapárti lézengett — ezek is jebbára ujságírók, írók, akiket a redakciókban hozzászoktattak a pontosságához.

— Az ellenzék, ugylátszik, amerikázik! — mondotta Lipcsey Ádám, amint végignézett az üres, néptelen ellenzéki folyosókon.

Herczeg Ferenc, aki mellette áll, csöndesen bólogat, mosolyog és nem szól semmit.

Ebben a pillanatban érkezik meg Batthyány Tivadar — a szakállával együtt.

— Az első mohikán! — mondják.

Az elnöki szobában Berzeviczy Albert később az első hétköznapi elnöklésre. Kiosztja a szerepeket a jegyzők között, mert hát ma választják meg a bizottságokat és a hat jegyzőt. Az osztályokat ma sorsolják ki.

(Az ülés megnyitása.)

Fertály tizenegy már jóval elmúlt, amikor Berzeviczy elfoglalta az elnöki széket és leszólt az emelvényről:

— Az ülést megnyitom!

A múlt ülés jegyzőkönyvének azt a részét,

mely a korelnök elnöklése alatt vétetett fel, ifj. Molnár Viktor korjegyző olvassa föl. A jegyzőkönyv többi részét Nyegre László. A jegyzőkönyvet felszólalás nélkül bitelesítették.

A jegyzőkönyv olvasása közben Apponyi Albert gróf felmegy az elnöki emelvényre s ott beszélget Berzeviczy Alberttel. Návay Lajos és Kabos Ferenc az ülésteremben fogadják a pótkatulációt.

Az elnök felolvastat két királyi kéziratot. Az egyik Dessewffy Aurél grófnak a főrendiházi elnökségről való felmentését tartalmazza, a másik pedig Csáky Albin gróf elnöki, Kemény Kálmán báró és Széchenyi Sándor alelnöki kinevezéséről szól.

(Még egy petíció.)

Az elnök jelenti, hogy a Kuria értesítése szerint Rudnay Alajos képviselő mandátuma ellen petíciót adtak be. A néppárt nagy helyesléssel fogadja a bejelentést.

Szmrecsányi György hangosan kiáltja:

— Helyes, nagyon helyes!

(Az első szabadságos.)

Pallavicini György örgróf úgy látszik nagy obstrukciót sejt. Nem bizik abban, hogy hamarosan meg legyen szavazva indemniti és ujone s rögtönösen véget érjen a képviselőház tanácskozása. Jónak látta tehát szabadságot kérni. Két és fél hónapi szabadságot kért s a Ház meg is adta neki.

(Az osztályok kisorsolása.)

Az elnök bejelentése szerint 413 magyarországi képviselő közül Hámory László kivételével mind beadta megbízólevelét. A 412 mandátum között van többes mandátum 12, így tehát csak 400 képviselő lesz kisorsolandó. Minthogy azonban az elnök és alelnök nem soroltatnak osztályokba, így csak 397 képviselőt osztanak 9 osztályba és pedig olyformán, hogy az I. osztályba 45, a többi nyolcába pedig 44—44 képviselőt sorsolnak ki.

Megkezdik a sorsolást, a mely közel fél 12 óráig tart.

Az osztályok kisorsolása után a bizottságok megalakítása következett.

Kétszer szavazott a Ház. Egyszer ama bizottságokra, amelyekben a magyar és horvát képviselők foglalnak helyet, másodszor azokra, a melyekbe csak magyarok választhatók.

(A bizottságok.)

A szavazás eredménye a következő:

Földmívelésügyi bizottság. (36 tag.)

Elnök: Tallián Béla.

Balásy Árpád, Bernáth Béla, Bornemissza Lajos, Bosnyák Géza, Bujanovich Gyula, Csemez István, Csúzy Pál, Dungyverszky Gedeon, Farkas

Zoltán, Holtscher Károly, Inczedy Sámuel báró, Jákóy Géza, Jeszenszky Ferenc, Károlyi Mihály gróf, Keglevich Gyula gróf, Kopony Vilmos, Krolpp Hugó, Lázár István gróf, Lipthay Béla, Manndorff Géza báró, Mezőssy Béla, Miskolczi Imre, Muacevic Vazul, Papp Elek, Pirkner János, Roje Milán, Rónay Ernő, Sennyey Miklós báró, Solymossy Lajos báró, Szabó István (nagyatádi), Szuhányi Ferenc, Tallián Béla, Tisza Kálmán gróf, Vagyon Árpád, Zathureczky István, Zelenyák János.

Gazdasági bizottság. (14 tag.)

Elnök: Muzsa Gyula.

Almay Olivér, Brandsch Rudolf, Bujanovich Gyula, Csegez Mihály, Duka Géza báró, Fuss Nándor, Holiaky Atilla, Horváth Mihály, Konyovits Dávid, Melezer László, Molnár János, Muzsa Gyula, Óváry Ferenc, Popovics Sándor.

Igazságügyi bizottság. (31 tag.)

Elnök: Erdély Sándor.

Blanár Béla, Bogdán Zsivkó, Darvai Fülöp, id. Erdély Sándor, Hajós Ferenc, Heinicz Hugó, Heinrich Antal, Holló Lajos, Horváth Gyula, Issekutz Győző, Jakabffy Elemér, Janiga János, Justh János, Kelemen Samu, Kenedi Géza, Lengyel Zoltán, Kiss Ernő, Mayer Ödön, Meylender Mihály, Nagy Emil, Plósz Sándor, Pescha Miklós, Radovanovits György, Simonyi-Semadam Sándor, Slezák Lajos, Schmidt Károly, Szalay László, Szivák Imre, Szulyovszky Géza, Várady Zsigmond, Varga Gábor.

Kérvényi bizottság. (23 tag.)

Elnök: Sándor János.

Bethlen József gróf, ifj. Bethlen Pál gróf, Blanár Béla, Bottlik István, Csáky Gusztáv, Ertsey Péter, Haller István, Haller József gróf, Hámos Antal, Helmezy József, Kelemen Béla, Lónyay Géza, Magdic Peró, Neugeboren Emil, Ostffy Lajos, Pap Zoltán, Preszly Elemér, Radvanszky Antal, Rakovszky Iván, Sándor János, Szász Pál, ifj. Teleki József gróf, Válcsek Ferenc.

Kivándorlási bizottság. (31 tag.)

Elnök: Dániel Gábor.

Beszkid Antal, Bornemissza Lajos, Burgán Aladár, Csontos Andor, Csanha István, Dániel Gábor, Eszterházy Mihály gróf, Gedeon Aladár, Hámory László, Hegedűs Loránt, Hock János, Kende Péter, Kostyál Miklós, Kovácsy Kálmán, Lévy Lajos báró, Magyar Károly dr., Mán Lajos, Markhot Aladár, Mikossevits Kanut, Nagy József, Radnik Gábor, Richter János, Rudnay Béla, Sipeky Sándor, Skrovina Mátyás, Szalkay Sándor, Szentiványi Árpád, Szepesházy Imre, Takács József, Teleki Samu gróf, Woracziczky János gróf.

Mikor mindez rendelkezésre állott, Ulrik mester megkezdte ördögi számításait. A már említett Barcarolának meg a gyászindulónak egyenleteit nézte és észrevette a geometriai ábrák, hogy egyes hullámvonalak ivesebbre fejleszthetők, máshol meg a tragikum függvényei még zordabbra szűkíthetők. Az oktávokat viszont mentül többre szabta és hogy igen felső és igen mély hangon hallhatók legyenek, új hangszerekre volt szükség. Üvegtróbiták és üveghegedűk; sipok: csontból, üvegből, fémből, fából, cserépből; harangok is, hangfogó szerkezettel; harsonák; hurok: fémből, selyemből, bőrből, bélből óriási hangtömörítő szekrényekre faszítva; pendítés, ütés, vagy vonó által reszketésbe hozva. De ezenkívül még a szekrények anyagának és favastagságának különbözősége is sokféleképpen variálta a hang jellegét. A sipoknál pedig a szerint, a mint az óriás fújtatók levegőt, világítóaszt, hidrogént stb. szorítottak váltakozó légköri nyomással beléjük, a hatásoknak elképzelhetetlen sokfélesége éretett el.

Az Ördög-tó partján magas és koralaku kőkerítést emeltek haligatag kőművesek. A kőkerítésre kupalaku tőfő került és a cirkusz-szerű épületet szívszorongva bámulták az emberek. Minek ez? A külön, a félbolond Ulrik mester vajjon mit akar?

A kapuja előtt társzekerek álltak meg. Idegen ajku, kézkubonyos munkások sajátos gépeket, szerszámokat és furcsa tárgyakat

hurcoltak be estétől reggelig. Éjszakánként, az átható csöndben, a rejtelmes épületből szapora kopácsolás, zengés, zörgés, zuhanás hallatszott... Vagy tíz percig tartott ez, akkor aztán csönd lett. Befejezésül a tétőkup osucán egy óriási, ég felé fordított tölcser jelent meg, — de aztán csönd volt, mély csönd; ámbar az emberek nyugtalansága tétőpontra hágtott és a pap is momdogatta, hogy Ulrik mester az ördöggel cimborál.

Azon a délutánon Ulrik mester megjelent és fekete ruhában, csattos fekete lakk-cipőben járkált a tóparton. Két pásztorfiu láta, amint a szakállát simogatta, elgondolkozott, majd fölnevetett, mintha valakivel, aki láthatatlan, beszélgetett volna.

Ebenbotjával boszorkányos figurát rajzolt a homokba, nagyon figyelmesen.

— Ez jó lesz! — kiáltotta és futva ment koralaku épületébe, becsapva maga után a kaput.

A két pásztorfiu megnézte, mit rajzolt a fővénybe. Határozottan boszorkányos figurák voltak azok; vonalak: egyenesek és görbék, mellettük számok és betűk. Lelkendezve futottak a falu végére Folenta néniért, aki kártyát vet, jövődőt mond, halottakkal beszél és a szemével igézni tud.

Folenta néni a fiuk odavezették az Ördög-tó partjára. Bicegve vándorogtak, botjára támaszkodva; ráncos arcát me...

ráncolta és orrára biggyeszítvén esontkeretű pápaszemét, tudakosan megjegyezte:

— Ez itt, ez itt a szerelem vonala. Mutasd, Péter, a tenyeredet. Látnod, a tenyereden kicsiben ugyanez a vonal. Látnod? Jaj, lelkem, édes lelkem, ez a halál keresztje, a csillaggal. Mutasd csak a tenyeredet, látod itt van, ugy-e, egészen olyan... Nem jó dolog, nem jó dolog. Mindig mondtam, hogy Ulrik mesterben a gonosz lelek lakozik... Ez az ördög postája. Az ördögnek irt üzenetet a beste lelke! Az ördög elkövetkezik éjfékor, és elolvassa. Gázójátok el, tapossátok le ezt a homokba irt levelet. Az én lábaim gyöngék.

A pásztorfiuk megfogadták Folenta néni tanácsát és szétaposták a bűvös figurákat, hanem azért nyugtalan szívvel tereltek haza a nyáját és rosszat sejtve siettek mátkáikhoz...

A csillagok már feltűnédeztek és elhangzott az estvéli harangzó.

Ekkor az Ördög-tó partja felől enyheszello áramlott a falura.

Három akkord hallatszott.

Az emberek — kik békén beszélgettek és már nyugovóra indultak volna — riadtan néztek egymásra:

— Mi ez?

Ulrik mester, odabent titokzatos tanyájában, egy csavart megforgatott és egy széles, hosszú fémlemez indult nesztelen gördüléssel az ő borzalmas zenekarának szerkezete alá.

Könyvtári bizottság (13 tag.)**Elnök: László Mihály.**

Andrice Tivadar, Benyovszky Sándor gróf, Farkas Pál, Fráter Loránt, Herczeg Ferenc, Jankovich Béla, Kovácsy Kálmán, Láng Lajos, László Mihály, Palecsok Iván, Pekár Gyula, Trauschenfels Emil, Zelenyák János.

Közigazgatási bizottság (33 tag.)**Elnök: Nagy Ferenc.**

Barcsay Andor, Baross János, Beöthy László, Bethlen István gróf, Borbély Lajos, Eitner Zsigmond, Ertl János, Farkas Pál, Földes Béla, Förster Aurél, Hantos Elemér, Hoványi Géza, Jakabffy Ferenc, Jankovich Béla, Kelemen Béla, Láng Lajos, Mándy Sámuel, Mocsáry Sándor dr., Neusiedler Károly, Nagy Ferenc, Orsdy Fülöp báró, Papp Géza, Rosenberg Gyula, Sándor Pál, Schuller Rudolf, Somssich Thamer gróf, Söpkéz Sándor, Szilassy Zoltán, Szmezsányi György, Tagányi Sándor, Ugron Zoltán, Vadász Lipót, Beck Lajos.

Közigazgatási bizottság (32 tag.)**Elnök: Perczel Dezső.**

Benedek János, Benyovszky Mór gróf, Beöthy Pál, Darvas Ferenc, Gál Sándor, Ghyllányi Imre báró, Hammersberg László, Haydin Imre, Kapocsy Jenő, Kostyal Miklós dr., Kualet Godofréd, Lator Sándor, Lázár Is van gróf, Lukács György, Maczky Emil, Márkus József, Meskó László, Nehrebeczky György, Nyáry Alfonz báró, Nyegre László, Péchy Zsigmond, Perczel Dezső, Rónay Jenő, Sándor János, Scitovszky Béla, Szmezsányi György, Sztankovics Imre, Tisza István gróf, Thuróczy Vilmos, Tüdös János, Vojnits István báró, Zákó Milán.

Közlekedési bizottság (28 tag.)**Elnök: Dániel Ernő báró.**

Copony Traugott, Dániel Ernő báró, Dániel Pál, Dobiecsky Sándor, Falcione Árpád, Hédevary Lehel, K. Jónás Ödön, Kubinyi Géza, Latinovits Pál, Madi Kovács János, Manasz Gyula, Mayländer Mihály, Molnár Béla, Pálffy Sándor gróf, Pálgyay Mór, Polyák Ferenc, Reök Iván, Sacellary György, Surmin György, Söpkéz Sándor, Sümegi Vilmos, Szabó Nep. János, Székely György, Szmezsányi György, Várady Gyula, Zeyk Károly, Zichy István gróf, Zsinszky István.

Közoktatásügyi bizottság (21 tag.)**Elnök: Zsinszky Mihály.**

Antal Géza, Apponyi Albert gróf, Ciocán János, Herczeg Ferenc, Hock János, Illosvay Lajos, Krammerer Ernő, László Mihály, Lévy Mihály, Lukács György, Mangra Vazul, Mártonffy Márton, Melzer Vilmos, Molnár János, Rákosi Viktor, Rudnay Alajos, Ságby Gyula, Szüllő Géza, Vadász Lipót, Vertán Endre, Zsinszky Mihály.

Egy másik eszav felsezabadította a kobókat, amikből a sípekba indult a hangok lelke; lendülésre kész helyzetbe hozta a pendítőket, kalapácsokat, vonókat a hangfogó szerkezeteket.

A különös tragédia elkezdődött...

Embernek nem való, az által el nem viselhető édességű dallamok aranyaltak ki a tölemből a felhőkig és a szellővel levágódtak a falura. A fiatalok csókolózni kezdtek.

Aztán nagyot változtak a hangok. Rémület és halálfélelem sáppadt ki a torzuló vonásokból, mert harangok, és a csontba szító trombitaharsogások minden irányból. A emberek azt hitték, hogy itt az utolsó pillanat és meghaltak.

Tíz perc múlva megszűnt a vad hangorgia. Az életbenmaradottak örökre tépték a hajukat... Mások sírúvitték a csodát...

Tíz egy hét múlva, hová az emberi emberek elrendelték a kifürkészést, a nyos katonák betörték a kóralak épületek mentéalták Urík mestert. Tágrameredő emberekkel, arca kéjes mosollyal, holta a mert csodálatos gépei között.

Mentelmi bizottság (20 tag.)**Elnök: Plósz Sándor.**

Ifj. Bethlen Pál gróf, Bottlik István, Darvai Fülöp, Györffy Gyula, Heinecz Hugó, Helmecey József, Jármay István, Kállay Ubul, Kenedi Géza, Kiss Ernő, Márkus László, Mayer Ödön, Mikos-sevits Kanut, Mazsuranic Bogoszláv, Oberth Károly, Plósz Sándor, Szentiványi Gyula, Szulyovszky Gusztáv, Telegdi József, Zboray Miklós.

Munkásügyi bizottság (24 tag.)**Elnök: Borbély Lajos.**

Abrahám Dezső, Almásy László, Borbély Lajos, Bródy Ernő, Dániel Pál, Gratz Gusztáv, Haller István, Haydin Imre, Hegedüs Kálmán, Herczeg Sándor, Lipcsy Ádám, Muzsaly Gyula, Nádányi Gyula, Nemess Zsigmond, Niamessy Mihály, Pozsgay Miklós, Rosenberg Ignác, Szupits Dezső, Telegdi József, Török Kálmán, Winkler Bertalan, Witmann János, Zathureczky István, Zsubory József.

Naplóbíró bizottság (28 tag.)

Ajtics Horváth Dezső, Báy Lajos, Bethlen József gróf, Bethlen Sándor gróf, Bikády Antal, Ciocán János, Desbordes Ernő, Duka Géza báró, Gueth Gyula, Hartner Géza, Hegyi Árpád, Horváth Mihály, Lónyay Géza, Melzer László, Nagy József dr., Niamessy Mihály dr., Philipp János, Sacellary György, Scitovszky Béla, Siegescu József, Sisics Sándor, Szalkay Nándor, Szluha Pál, Tagányi Sándor, ifj. Teleki József gróf, Várady Gyula, Varga Gábor, Vertán Etele.

Országos ipartanács (12 tag.)

Borbély Lajos, Eitner Zsigmond, Ertl János, Hegedüs Loránt, Hlatky-Schlichter Lajos, Hinkovics Hinkó, Illosvay Lajos, Jakabffy Ferenc, Kossuth Ferenc, Mártonffy Márton, Simonyi-Semadam Sándor, Várady Gyula.

Összeférhetlenségi állandó bizottság (11 tag.)**Elnök: Tisza István gróf.**

Beöthy László, Falcione Árpád, Förster Aurél, Hegedüs Kálmán, Heintz Hugó, Mándy Sámuel, Márkus László, Meskó László, Szentiványi Árpád.

Pénzügyi bizottság (33 tag.)**Elnök: Láng Lajos.**

Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, gróf Batthyány Tivadar, Beöthy László, Dániel Ernő báró, Döry Zoltán, id. Erdély Sándor, Földes Béla, Hegedüs Loránt, Heltai Ferenc, Holló Lajos, Jónás Ödön, Kammerer Ernő, Kenedi Géza, Kossuth Ferenc, Láng Lajos, Lévy Lajos báró, Madarassy-Beck Gyula báró, Márkus József, Mezőssy Béla, Nagy Ferenc dr., Papp Géza, Rakovszky Béla, Rosenberg Gyula, Sándor János, Solymossy Ödön báró, Sumanovics Szevicszláv, Szeheny Antal, Tallián Béla, Tisza István gróf, Vojnits István báró, Wickenburg Márk gróf, Zsinszky Mihály.

Országos közlekedési tanács (16 tag.)

Benyovszky Sándor gróf, Beöthy László, Dániel Ernő báró, Dániel Gábor, Ghyllányi Imre báró, Haydin Imre, Heltai Ferenc, Kossuth Ferenc, Láng Lajos, Montbach Imre, Perczel Dezső, Ráth Endre, Surmin György, Szilassy Zoltán, Wickenburg Márk gróf, Zboray Miklós.

Számvizsgáló bizottság (14 tag.)**Elnök: Sipéky Sándor.**

Badiny Lajos, Baross Gyula, Born Frigyes báró, Burdja Szilárd, Cserny Károly, Fodor Kálmán, Huszár Károly, Kun Béla, Papp Zoltán, Pinterovits Antal, Sipéky Sándor, Szalkay Sándor, Szentiványi Gyula, Szupits Dezső.

Véderő-bizottság (20 tag.)**Elnök: Dániel Gábor.**

Bakonyi Samu, Batthyány Pál gróf, Budiszavlyevics Bude, Dániel Gábor, Gresskovits Vilmos, Gromon Dezső báró, Molnár Viktor ifj., Montbach Imre, Németh Károly dr., Okolicsányi László, Pálffy Sándor gróf, Podmaniczky Endre báró, Pongrácz János gróf, Scherr-Thoss Béla gróf, Simon Elemér, Solymossy Ödön báró, Szabó István, Tallián Béla, Tóth János, Vojnics Sándor.

Vizügyi bizottság (20 tag.)**Elnök: Ertsey Péter.**

Dániel Ernő báró, Ertsey Péter, Faragó Antal, Fekete Márton, Hajós Kálmán, Horváth József, Ivánka Imre, Jacsó Pál, Karátsanyi Jenő gróf, Kelcz Gyula, Kiss Ernő, Nyáry Alfonz báró, Pál Alfréd, Popovits V. István, Rakovszky Béla, Reök Iván, Solymossy Lajos báró, Teleki Ferenc gróf, Tisza Kálmán gróf, Zalán Gyula.

Zárszámadás-vizsgáló bizottság (20 tag.)**Elnök: Wickenburg Márk gróf.**

Baross János, Bay Lajos, Dahinten Ernő, ifj. Erdély Sándor, Gueth Gyula, Hantos Elemér, Hoványi Géza, Huszár Károly, Kállay Ubul, Kelemen Samu, Konyovits Dávid, Lorkovics Iván, Mangra Vazul, Nagy Sándor, Pajzs Gyula, Polónyi Dezső, Rónay Antal, Telecsky Kristóf, Várady Zsigmond, Wickenburg Márk gróf.

Dicsőült Erzsébet királyasszonyunk szobrának bizottsága (12 tag.)

Babics-Gyalszki Ljuba, Herczeg Ferenc, Hock János, Kürthy István, Mangra Vazul, Muzsa Gyula, Pekár Gyula, Rosenberg Gyula, Scherr-Thoss Béla gróf, Sztójánovits Iván báró, Tisza István gróf, Tóth János.

(Jegyzőválasztás.)

A bizottságokra történt szavazással egyidejűleg megválasztottak hat jegyzőt is. Jegyzők lettek: Beszkid Antal, Mihályi Péter, Popovics Dusan, Szász Károly, Sztójka Kálmán és Zsinszky István.

Következett a napirend harmadik pontja: a trónbeszéd második olvasása. A miniszterelnök indítványára elhatározták, hogy a válaszfelirat megszerkesztésére holnap 21 tagból álló felirati bizottságot választanak.

(Törvényjavaslatok.)

Lukács László pénzügyminiszter ezután beterjesztette az 1910. évi állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot, Hazai Samu honvédelmi miniszter pedig az ujonejavaslatokat, melyek a rendes létszámról szólnak.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a román kereskedelmi szerződések becikkelyezéséről szóló javaslatot terjesztette be, továbbá az 1910. évi népszámlálásról tett javaslatot.

A törvényjavaslatokat az illető bizottságokhoz utasították.

Ezután Eszterházy Mór gróf a házszabályokra hivatkozva szövegeltette, hogy a miniszterek nem kérték az osztályokban való tárgyalás mellőzését, Berzeviczy házelnök azonban megjegyezte, hogy az osztályokban való tárgyalás mellőzését csak a bizottsági jelentés előterjesztésekor szokás kérni.

Egyéb tárgy nem volt. Az ülés két órakor ért véget.

Törvényjavaslatok a Ház előtt. Budapestről jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma terjesztette a Ház elé az 1910. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatot. A javaslat nyolc szakaszból áll és kimondja, hogy a magyar korona országainak területén 1910. december 31. és 1911. január 1. között elmúló évféle időpontban létező népességi állapot feljegyzésével általános népszámlálást kell tartani. A népszámlálás 1911. január 1-től, január 10-ig fog tartani.

Lukács László ma terjesztette be törvényjavaslatát az 1910-ben viselendő közterhekről és állami kiadásokról. A kormány az egész évre kér indemnitást. A javaslat megokolásában jelzi, hogy rendes költségvetést a jelen évre nem fog előterjeszteni. Az esztendő fele már letelt, a hátralévő felévben az 1909. évi állami költségvetés kereteiben akarja a kormány a pénzügyeket intézni.

A Justh-párt állásfoglalása.

Pártközi konferencia.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

Berzeviczy Albert, a Ház elnöke holnap délutánra pártközi konferenciát hívott össze, hogy ott a képviselőház munkarendjére megállapodjék a pártokkal. A Justh-párt ma esti értekezlete után ez a konferencia eredménnyel aligha jár. Ez a párt nem engedi a parlamentet simán dolgozni. A miniszterelnök tervét, — hogy a felirati vita az állami szükségletek elintézése utánra halasztassék — a Justh párt nem akceptálja. Nekik még vannak frázisai, azokat a nyári kánikula elhervaszthatná és minthogy a Meteor július első felére hűvös időt jósolt, azonnal kipakkolják. Hadd virítsanak a szóvirágok és hadd lássa a nemzet, hogy Justhek nem bogáncsot arattak, miután bolondító csalmatokat ültettek. Alighanem újabb csalódás éri ezuttal a kerékkötő pártot, mert az ország azt várta tőlük, hogy ellenzéki feladatuk-t a maga idejében végezzék el, de ne pazarolják a munka idejét erőmutatványokkal. Elég volt a cirkusból, hadd jöjjön a kenyér is.

Ma érkezett híreink itt következők:

A pártközi értekezlet.

Budapestről jelentik: Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke ma délután négy órára pártközi értekezletet hívott össze, hogy az határozzon, vajjon a képviselőház előbb tárgyalja-e az indemnítást és az ujonejavaslatot és csak azután kezdje meg a felirati vitát. A pártközi értekezletet Berzeviczy Justh Gyula kérésére holnap délután öt órára halasztotta. A Ház elnöke valamennyi szervezett pártot két-két tagját, továbbá a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert hívta meg. Az ellenzéki pártok ma este határoznak állásfoglalásukról.

A munkapárt értekezlete.

Budapestről jelentik: A munkapárt ma esti értekezletén kijelölte az országos kíváncsi társas és a felirati bizottság tagjait. Perczel elnök bejelentette, hogy levelet kapott Juriga Nándor képviselőtől, aki tudtul adja, hogy a nemzeti képviselők pártját alakultak, elnökké Mihályi Tivadart, jegyzővé pedig őt választották meg.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt mai értekezletén a következőket jelölte a felirati bizottság tagjaivá:

Befthy László, Ciokán János, Dániel Ernő báró, Daniel Gábor, Darvai Fülöp, Erdély Sándor, Ghilányi Imre báró, Heintz Hugó, Issekutz Győző, Láng Lajos, Lukács György, Melezer Vilmos, Perczel Dezső, Pósz Sándor, Rósenberg Gyula, Sándor János, Tallán Béla, Ties István gróf, Thuróczy Vilmos, Vojnich István, Zsilinszky Mihály.

A Justh-párt értekezlete.

Budapestről jelentik: A Justh-párt ma délután tartotta értekezletét. Justhot és Batthyányi Tivadart grófot megbízták, hogy a holnapi pártközi értekezleten képviseljék a párt álláspontját. Eszerint nem járulnak hozzá a kormány azon indítványához, hogy a felirati vita előtt tárgyalják az indemnítást és az ujonejavaslatot. Mélyreható eszmecsere után, melyet gyakran viharos jelenetek szakítottak meg, elfogadták azokat az alapelveket, amelyek a képviselőház legközelebbi tárgyalásai során bonyult felirati javaslatban érvényesíteni fognak. A párt követeli az általános egyenlő titkos választói jogot, mert a magyar

állam egységes magyar nemzeti jellegét azáltal véli legsikeresebben biztosítani. A titkosság miatt heves vita folyt, végül azonban elfogadták.

Érdekes mellőzés.

Ezzel a címmel ma egyik fővárosi lap a következőket írta:

A pártok befejezték a bizottságokba való jelöléseket, megalakulhatnak a bizottságok s így a képviselőház nemsokára túl lesz az alakulás formalitásain.

Miut minden alkalommal, az idén is vannak sértődöttségek, tudatos és véletlen mellőzések. Az ellenzéki pártok keveslik az átengedett helyek számát, a kormánypárt nem egy tagjának pedig az fáj, hogy nem került be a pénzügyi, vagy a közgazdasági bizottságba, ami tudvalevőleg értékes pozíciót jelent.

De van a bizottsági tagok jelölésének egy olyan hiánya is, amely föltűnő. Széll Kálmán, Andrássy Gyula, Darányi Ignác, Sztéryni József, Hadik János, Bolgár Ferenc, valamint a pártok kívüli hatvanhetesek közül egy sem kapott helyet egyetlen bizottságban sem.

Politikai körökben már ma észrevették ezt az érdekes tényt s természetesen kommentálták. A függetlenségiak igyekeztek a dolgot úgy magyarázni, hogy a pártok kívüli hatvanhetesek érzékenységet folkeltsék.

— Ime, — mondták, — így bánnak velük. A hatvanhetesek egyesítése volt a munkapárti jelszó, mihelyt azonban pozíciók elosztására kerül a sor, akkor már nem kellettek.

Híresztelték, hogy a pártok kívüli hatvanheteseket Andrássy útján megkínálták több bizottsági tagsággal, de Andrássy a felajánlott helyeket visszautasította.

— Ez nem igaz, — mondotta erre vonatkozólag egy pártok kívüli. — Andrássynak semmit föl nem ajánlottak, de nem is ajánlhattak, mert a pártok kívüli hatvanhetesek nincsenek szervezve és így nem is lett volna értelme, hogy Andrássyhoz forduljanak.

A dolog lényegére nézve egyébként ezeket mondotta egy volt alkotmánypárti politikus:

— Ha a bizottságoknak nincs szükségük Széll Kálmán, Andrássy Gyula, Darányi Ignác, Sztéryni József szaktudására, nekünk igazán nincs szükségünk a bizottságokra. Különben pedig ki van zárva, hogy a dologban tendencia lenne. Tisza István intenciója szerint a munkapárt vezetősége mindent elkövet, hogy a pártok kívüli hatvanheteseket csatlakozásra bírja és semmi olyat nem tesz, ami ennek útját állhatná. A dolog magyarázata egyszerű: az, hogy a parlamenti gyakorlat szerint mindig a pártok jelölnek saját tagjaik sorából s így azok közül, akik pártok kívül állnak, sohasem szoktak bizottságokba je ölni.

Ugyaníly magyarázatot adott a dolognak a sorok írója előtt a munkapárt egy vezető tagja, de a félremagyarázhatatlan tény mégis az, hogy Széll Kálmán, Andrássy Gyula, Darányi Ignác, Sztéryni József nem lesznek a Ház egyetlen bizottságában sem.

Egyik esti lap munkatársának alkalmá volt a fenti pártok kívüli 67-esek egyikével beszélni, aki a következőket jelentette ki:

— Sem a pártok kívüli 67-eseknek sem Andrássy Gyula grófnak nem ajánlottak fel bizottsági helyeket s így az a hír, mintha Andrássy Gyula gróf a felajánlott helyeket keveselte és visszautasította volna, nem felel meg a valóságnak.

Nincs azonban szó semmi mellőzésről, mert az rendes parlamenti szokás, hogy a bizottságokba az egyes tagokat a pártok jelölik

ki s azokat, akik nem tagjai egyik pártnak, nem jelölik egy bizottságba sem. Sőt, ha valaki tagja volt egy pártnak és időközben abból kilépett, lemond azokról a bizottsági tagságokról, amelyekbe, mint valamely párt tagja, került be.

Tisztelegések a Ház elnökénél.

Budapestről jelentik: A parlamenti tudósítók szindikátusa ma délután fél tizenkét órakor tisztelegett Rákosi Jenő főrendiházi tag vezetésével Berzeviczy Albertnél, a képviselőház új elnökénél. Berzeviczy Albert Kabos Ferenc alelnök társaságában fogadta a hírlapírókat. Rákosi Jenő, mint a szindikátus elnöke, üdvözölte a Ház elnökét.

— Mikor a nyilvánosságot törvénybe iktatták, — mondta Rákosi — nem is sejtették, hogy mit jelent ez. Azóta a nyilvánosság a sajtó által a közélet minden terén országutakkal bir. Ha régen volt kő, vas- és aranykor, ma a papíros korszakban élünk. Mert a nyilvánosságot nem a karzatok kíváncsi publikuma teszi, hanem az, hogy egy kis, nem is nagyon kényelmes helyen az újságírók szoronganak és dolgoznak a nyilvánosság számára. Beavunk és általunk él a nyilvánosság. Üdvözlí az elnököt, aki kiváló munkása az irodalomnak s akivel így atyafiságot tartanak az újságírók. (Éljenzés.)

Berzeviczy Albert megköszönve az üdvözlést, utalt tegnapi székfoglaló beszédére és kiemelte, hogy az ő felfogása szerint is csak úgy hatolhat be a parlament munkája, ha a sajtó szótviszi annak hírét. A mi hivatásunk egy s mi egymásra vagyunk utalva. (Éljenzés.)

Berzeviczy ezután kezét fogott a megjelentekkel és szívélyesen elbeszélgetett velük.

A képviselőház tisztikara ma délelőtt üdvözölte a tegnap megválasztott új elnökséget. Délelőtt tíz órakor gyűltek össze a tisztviselők Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos vezetésével a Ház elnöki fogadótermében. Berzeviczyt, Kabost és Návayt belépésükkor lelkesen megéljenezték, majd Dessewffy üdvözölte az új elnökséget és biztosított a tisztikar ragaszkodásáról.

Az elnökség nevében Berzeviczy Albert válaszlát és örömeinek adott kifejezést, hogy régi ismerőseit és munkatársait viszontláthatja. Biztosította a tisztviselőket jóindulatáról és felhívta őket, hogy legyenek iránta mindenkor bizalommal az együttes munka érdekében. Az éljenzéssel fogadott beszéd után Berzeviczy még hosszasan elbeszélgetett a tisztviselőkkel.

Az első interpellációk.

Budapestről jelentik: Az interpellációs könyvben megjelentek az első interpellációk. Bernáth Béla a tokaji jégpusztítás ügyében szólal fel, Giesswein Sándor pedig a foszforos gyufák gyártását akarja betiltani.

Közös ellenzéki pártvacsorák.

Budapestről jelentik: Négy pártok kívüli 48-as képviselő, Károlyi Mihály gróf, Károlyi József gróf, Putnoki Mór és Kobak Kornél a Justh- és Kossuth-párthoz levelet intézett, melyben arra kéri a két pártot, hogy dacára az egyesülés megbírsulásának, közös pártvacsorára jöjjenek össze minden hét szerdáján.

Peticiók.

Budapestről jelentik: Ma járt le a határideje a június 1-én megírt választások megtámadásának. Ma ezeket a petíciókat nyújtották be a kir. Kuriához:

A vágvecsei kerületben 132 szótöbbséggel Ajtós-Horváth Dezsőt választották meg képviselővé Benedek Dezső munkapártival szemben.

A választást abszolút érvénytelenségi okok alapján, etetés, itatás és vesztegetés miatt petícióval ismádlia meg a vágvecsei munkapárt.

A szegvári kerületben Pallavicini György ögróf munkapárti jelölt győzött 48 szótöbbséggel Mezőfi Vilmos újjászervezett szocialista ellen. A kisebbségben maradt párt etetés, itatás és vesztegetés címén támadta meg a mandátumot. A petícióban azt is állítják, hogy a munkapárti jelölt föld és szénabérleti ígéreteket tett.

Bajsa J. Vojnich Sándor munkapárti jelölt 217 szótöbbséggel győzött Szabadkán Pleskovich Lukács Justh párti jelölt ellen. A Justh-párt abszolút érvénytelenségi okok, etetés, itatás, vesztegetés alapján kéri a mandátum megsemmisítését, valamint azért is, mert az ellenpart irodáját becsukatta.

Jármay István dr. Kossuth-párti képviselőjelölt Tiszaháton győzelmet aratott Máté László Justh párti jelöltön. A kisebbségben maradt párt a név szerinti megnevezett szavazók felsorolásával kéri a felfűzött szavazatok lezállítását és ennek alapján Máténak megválasztott képviselővé való kimondását.

A rendes petíciókon kívül egy különös kérelemmel foglalkozott a Kuria első választási tanácsa ma délelőtt. A kérvényt Blazsek Antal színvállaljai gazdálkodó adta be, aki Kelemen Samu szalmári és Földes Béla nagybányai képviselők mandátumait támadta meg és kéri, hogy a Kuria azokat érvénytelennek mondja ki, őt pedig, noha fel se lépett, megválasztott képviselőnek jelentse ki. Blazsek honok perlekedő, aki a leglehetősebb címen perel. A választási tanács, miután a zűrzavaros, érthetetlen kérvény írója a szükséges 3000 korona óvadékot nem tette le az állampénztárnál, elutasította a kérvényt.

Nagy Dezső dr. Lehoczky Marcell és társai nevében ma petíciót jelentett be Szojka Kálmán nagylaki képviselő ellen. A kérvény, amely ötvenegy nyomtatott oldal terjedelmű, elmondja, hogy több mint ezer választót megvesztegettek, az etetés, itatás, terrorizmus halatlan mértékben folyt. Tanukkal igazolja a petíció, hogy husz esetben Szojka maga vesztegetett, azonkívül vagyoni előnyöket ígért a választóknak. A kérvény a választás megsemmisítését kéri, s egyben azt, hogy a kerület képviselőjévé Nagy Sándor dr. mondassék ki. A kérvény állításainak igazolására Jakaffy István főispánt, Náray Lajost és Náray Tamást tanukul jelenti be.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Vendrey és Tapolczai. A budapesti, Vig-színház két kiváló művésze, Vendrey Ferenc és Tapolczai Dezső, akik immár harmadéve jönnek le minden évben Aradra vendégzerepelni a nyári idényben, holnap lépnek fel először A kis cukros című pompás francia vígjátékban, amely a téli szezonban nagy sikert aratott. Érdekessége lesz még a holnap előadásnak egy aradi származású bájos fiatal színésznőnek, Horváth Lenkének, a színészakadémia legtehetségesebb végzett növendékének fellépése. A kisasszony, aki Gál Gyula legkedveltebb tanítványa volt, a vígjáték címszerepét fogja játszani. Holnap lép fel először a nyári idényben Szendrey Mihály igazgató is.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután félhét órakor mellett a nagysikerű Luxemburg grófja kerül színre. Este Az obsitos van műsoron Tapolczai Dezső fellépésével.

* Színházi élet. Tencsenteplacen ugyancsak élénk a színházi élet s e héten majdnem minden előadás táblás ház előtt folyt le. A jövő hét is sok élvezetes estét ígér. Itt említjük meg,

hogy értesüléseink szerint július 6-tól kezdve két hétig Szabó magyar színtársulata fog Tencsenteplacen előadásokat tartani. Nemesak a nagyszámú magyar közönség jogos kívánsága volt, hogy pénzért magyar előadásokat kapjon, hanem a külföldi közönség is szívesen veszi, hogy ha már hozzánk jön, legalább valami magyart halljon. Szabó igazgató műsorát főleg eredeti magyar operettekkel állítja össze. Ugy halljuk, hogy a magyar színtársulat ideteleptése elsősorban a fürdő új tulajdonosainak, a Magyar gyógyfürdő részvénytársaságnak az érdeme, mely jelentős áldozatot hozott ezen hazafias cél elérésére.

* A testi erők legnemesebb működése kétségkívül a birkózás, amely az emberi test minden porcikáját a legnagyobb mértékben igénybe veszi. Nincs is egyetlen sportág, amelynek szemléltetése olyan változatokban gazdag, izgalmas képeket tárna elénk, mint egy birkózó mérkőzés. Különösen, ha ennek a sportágnak hívatott üzői mérkőznek. Az Uránia-színház pedig mostani sportprogramja keretében ilyen kiváló atléták mérkőzését mutatja be oly életűen, hogy a legnyugodtabb vérmérsékletű ember se képes közönyösen nézni. De nemesak a birkózásból, hanem a sport legszebb fajtáiból mutat be az Uránia eredeti felvételeket. Hogy az érdekes löversenyfutamokról ne is szóljunk, a szédületes gyorsasággal száguldó autók versenyek, a lovaspólo-játék, a galamblovászat, mind mind olyan érdekesen jelennek meg a vetítő vásznon, hogy külön-külön egyik kép kedvéért is érdemes megnézni a műsort. 241

Az értéknövekedési adó.

Bizottsági tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

A város törvényhatósági bizottsága elvben elhatározta, hogy behozza az értéknövekedési adót, az ugynevezett bettermentet, melylyel azt a hasznát szokás adó alá vetni, amit a telkek értéknövekedésében nem a telok tulajdonos tevékenysége, hanem a város fejlesztésére fordított beruházások, utcanyitás, hidépítés, kövezet, csatorna létesítése s ily módon a városrendezési kiadások idéznek elő és hoznak létre.

Az utcanyitások kérdésének tárgyalásánál Zima Tibor törvényhatósági tag, utóbb pedig Faragó Rezső indítványozták az értéknövekedési adó behozatalát s a közgyűlés elvben elfogadván az indítványokat, bizottságot küldött ki az erre vonatkozó szabályrendelet kidolgozására. Közeledvén a költségvetés tárgyalásának ideje, a városnál elővették a betterment tervét, amire most annál nagyobb szükség van, mert a pótlódó veszedelmesen növekedik s gondoskodni kell valahogy a községi adó emelkedésének ellensúlyozásáról.

A város számvevői hivatalában Kilenyi főszámvevő kidolgozta a szabályrendelet tervezetét, melyet ma vett tárgyalás alá az erre küldött bizottság. A szabályrendelet, mely Arad viszonyaihoz alkalmazkodva nem az angol bettermentnek, hanem a német Wertzuwachssteuer nek behozatalát célozza, méltányosan alkalmazott progresszív kulccsal veszi igénybe a város pénztára javára a telkek értéknövekedését s az adót csak az állami illeték-egyenértéket fizető ingatlanoknál javasolja tíz éves időszakonként behajtani, a magántulajdont képező telkeknél csak az átruházások alkalmával jelentkező értéktöbblet alkalommal az értéknövekedés arányához képest fokozatosan emelkedő 2%-3%-os kulccsal.

A bizottság, melynek elnöke Virágh Lajos főmérnök, előadójá pedig Kilenyi János főszámvevő volt, részletekig menő alaposan tárgyalta a javaslatot s azon Szathmáry János és Zima Tibor indítványára számos változtatást végzett, az egyes szakaszokat világosabban szövegezték meg, s az adó alapjául szolgáló értéknövekedés kiszámítását egyszerűbbé és precízebbé tették. A bizottság mai ülésén a javaslatnak csak az első felét tárgyalta le, hét-fő folytatják a tanácskozást, amikor előrelátólag befejezik a javaslat átdolgozását.

Kivégzés zavargásokkal.

Liabeuf ápacs a verpadon.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

Ma végezték ki — mint párisi táviratok jelentik, — Liabeufot, a legkülönösebb és legsajátságosabb bűnöst, akit az új kor produkált. Liabeuf cipész volt és nyugodtan élt mestersegének, amikor olyan vád érte, amely ellen sehogysam tudott védekezni. Leánykereskedéssel vadolták. Ártatlanságát sehogysam tudta bebizonyítani. Nem is lehet tudni, hogy ártatlan volt-e, vagy bűnös, noha mindig hangoztatta ártatlanságát. Tiltakozott az ellen is, hogy ő az általa állítólag eladott lányokkal eltarttatta magát. Azonban védekezése hába-valónak bizonyult és börtönbe vetették. A börtönben bosszút esküdött a törvénynek és különösen a rendőrségnek, amely állítása szerint ártatlanul veszedelembe sodorta és existenciáját lehetetlenné tette.

Kikerülve a börtönből, egészen a bűn karjaiba vetette magát. Különösen a rendőroket üldözte. Különböző betöréseket követett el. Mialatt a rendőrség mindenfelé kereste, Liabeuf a védelemnek sajátos módját eszelte ki. Olyan övet készíttetett, amely hegyes szögekkel volt kiverve s mely karjait vette körül. Efelől volt a rubája. Mikor a rendőroket ráakadtak s le akarták tartóztatni, valamennyi véres sebesülést szenvedett, mert amint megfogták, a hegyes szögek véresre sebeztek őket. Irtózatos véres harc fejlődött ki köztük és a rendőroket közt. Liabeuf tigrismódra védekezett, de végre is sikerült a rendőroketnek letiporni és ártalmatlansá tenni őt.

Egy rendőro meggyilkolása és különböző betörés miatt helyezték vád alá. Most is azt hangoztatja, hogy a törvény és a rendőri igazságtétel az, amely belőle bűnöst csinált. Egész életében nyugodtan és békésen élt volna harmóniában a társadalommal és többi embertársaival, ha a rendőrség ki nem ragadja nyugodt életmódjából és rajta „Justizmord”-ot el nem követ.

— A törvény a bűnös, nem én! — kiáltotta mindig. Engem a rendőrség tönkretett és lehetetlenné tette azt, hogy tisztességes életmódot folytathassak.

A közönség bizonyos rétegeiben is kezdett Liabeuf bizonyos szimpátiát szerezni. Ebből magyarázható az a nagy tüntetés, mely kivégzése idején ma a verpad előtt lefolyt.

A komoly jellegű demonstrációk lefolyását a következőképp mondják el a táviratok:

Párisból jelentik: Liabeuf cipészt ma hajnalban háromnegyed négy órakor kivégezték. Még a guillotine alatt is ismételtén kijelentette, hogy ő soha rossz nőktől kitartott ápacs nem volt. Mialatt a törvényszéki személyzet az elítéltet a guillotinehoz kísérte, a közönség zajongani kezdett és tüntetett Liabeuf mellett. Leköpték a rendőroket és három revolverlövést intéztek ellenük. Erre formális átközet támadt a kivégzés színhelyén. A rendőrség kivont karddal kergette szét a a tömeget, amely kövekkel dobált a rendőrokre. Egy rendőrfelügyelőt nyakán egy revolvergolyó súlyosan megsebesített.

Párisból jelentik: Hajnali fél négykor sok ezer ember állott a vesztőhely környékén. A tömeg rendkívül izgatott volt és át akarta törni a kordont, a rendőrség azonban visszaverte a támadást. Ekkor kezdtek revolverrel lövöldözni. 3 óra 45 perckor hozták az elítéltet. Liabeuf a guillotinnál beszélni kezdett:

— Ártatlan vagyok! kiáltotta.

Többet azonban nem mondhatott, mert a bárd lecsapott a fejére.

Fotografiák a t. Házból.

Pillanatképek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Ujra élnek, mozgalmasak a magyar parlament folyosói és üléstermei. A felületes szemlélő szinte azt bihelné, hogy nem is történt semmi, hogy csak az ülések szakadtak meg néhány hónapra. És ha történtek is nagy dolgok a poliukában, ez a dunaparti nagy palota folyosóin és üléstermében tényleg alig látszik meg. Mindössze néhány új arcot látunk és sok olyant, akit az idők járása és a szuverén nép egy időre félretolt a oszták zajaiból, hogy most ismét a harc hevébe küldje őket. Ezek is érdekes emberek, mert igen soknak igazságot szolgáltatott az idők sora, diszt, méltóságot juttatva nekik, de mégis legérdekesebbek az új honatyák.

A fiatalok.

Érdekesek nemcsak azért, mert ők a jövő emberei és tőlük az ország igen sokat vár, hanem azért is, mert néhány egészen fiatal „honatyá” tapasztalatlanságával nem egy mulatságos esetnek volt már az okozója. Így mindjárt az első napon egy tapasztalatlan ifjú honatyá megszólította az egyik gyorsíró:

— Ugyan kérlek kedves kolléga, nem látad a háznapot?

— Nem, válaszolt a gyorsíró. De nem ez a mulatságos a dologban, hanem az, hogy az illető gyorsíró mindössze — tizenkilenc éves.

Persze az ilyen humoros epizódok gyakrabban előfordulnak, mint az olyan esetek, amelyben a fiatalok oroszánkörmek látszanak. Vagy tán az ilyenek hamarosan elterjednek? Vagy az is megeshetik, hogy a fentebb elmondott eset csak valamelyik humorista képviselő vagy parlamenti újságíró fantáziájából került ki. Mert a mostani parlament külsőleg egyáltalán nem látszik tulságosan fiatalnak.

Például a korjegyzők határozottan rácsfolnak korukra. Hámos Antalnak olyan hatalmas, tekintélyes szakállja van, hogy egy agg miniszter is megirigyelhetné. Viszont Eszterházy József gróf haj tekintetében, hogy udvariasak legyenek, nemcsak Csillag Annával nem versenyezhet, hanem még sokkal rövidebb haju halandókkal sem. Neki tudniillik őszintén szólva már törülközővel kell fésülnie. Legfiatalabb a külseje Rakovszky Ivánnak. Alig pelyhedzik a bajusza. De nem lehetetlen, hogy ő meg belsőleg fog koránál öregebbnek bizonyulni.

Az aradi újak.

Az új képviselőről persze egyelőre csak első impresszió után lehet némi véleményt alkotni. Hogy aztán a személyükhöz fűzött jóslásoknak mennyiben fognak igazat adni, az a jövő titka.

Aradmegyében két új képviselő van: Almái Olivér és Wenckheim László gróf. Őket az aradi közönség közelebbről ismeri és reméljük, hogy a róluk táplált jó véleménynek honatyai működésükkel se fognak ellentmondani. Új ember a parlamentben a lippai képviselő, Nemesny Mihály is; igen tehetséges fiatal ember hírében áll.

Az ujaradi képviselő Philip János pedig valóságos hírnévre vergődött — a szomszédosága révén. Még tegnapelőtt történt, hogy Tisza István gróf a pártkörben érdeklődött a képviselőktől:

— Hol az én szomszédom?

— Ki az kegyelmes uram? — kérdezték.

— Hát Philip János, az ujaradi képviselő. Szeretnék vele megismerkedni.

Hamarosan elő is kerítették aztán Philipet aki méltán volt büszke arra, hogy Tisza István mutatkozott be neki. Így ismerkedtek meg az új aradi és az ujaradi képviselő.

Atléták.

Kitűnő hír előzi meg Dahinton Ernő szász képviselőt, a kiváló atlétát. Talán a körlete is azért küldte a parlamentbe, mert abban biznak, hogy valahogy részt tud venni a munkapárt erős falaxán. Csakhogy ez még egy atlétának is nagy munka.

S ha már atlétákról van szó, ne feledkezünk el Pekár Gyuláról sem. Ő a szóvivő az író, képviselők között és nagy igyekezettel vezet be a parlamenti élet rejtelseibe Lipcsei Ádámot. Ez pedig nagy feladat, mert Lipcsei mindent tudni akar. Kell is, ha csak ugyan Mikszáth nyomdokaiba akar lépni, ami a kitűnő újságírónak legnagyobb ambíciója.

Írók.

Az író-képviselők egyébiránt rendesen együtt szoktak konventikulumokat tartani és a parlamentben is együtt tartózkodnak. Őket persze, még az újakat se, izgatja tulságosan az új pozíció. Jól ismerik a parlamentet, még újságíró korukból, szinte otthonosan érzik magukat. Különösen áll ez Kenedi Gézáról, aki filozófikus nyugalommal szemléli a körülötte történő dolgokat. Herczeg Ferenc pedig a legöregebb képviselő-író a formalitásokban kimerülő ülések unalmait azzal üzi, hogy a karzat szép asszonyait gukerozza.

A népszerűek.

Az új képviselők között egyike a legszeretettelőbbeknek Angyal József, az új háznagy, aki úgy került hivatalába, hogy a mindenkit lebilincselni tudó Vojnics István báró jóformán beugratta. Vojnics arra kérte a húzódozó Angyalt, hogy reá való tekintettel vállalja el a háznapgy állást.

— Hát jó, a te kedvedért, — mondotta Angyal nevetve és még parolát is adott rá. Mikor aztán megválasztották, nem volt kibúvó. Az új háznagy különben máris kiűnően bevált hivatalában, máris az egész parlament osztatlan szeretetének örvend.

A szerénység mintaképe Márkus József. Budapest város volt főpolgármestere, aki főrendiházi tag létére oly szerényen jár-kezel a folyosókon, mintha bocsánatot akarna kérni, hogy ő is itt van.

Az ő tekintélyes alakjának éppen ellentéte az új fiumei képviselő Neuländer Mihály külseje. Bizony a külseje után senkise hinné, hogy odalent Fiumében olyan nagy vizet tudna zavarni.

Nem kevésbé érdekes egyéniség Vadász Lipót nyirbátori képviselő, már csak azért is, mert a Károlyi grófok és a nyirbátorvidéki uradalmak unszolására vállalt mandátumot. Igen képzett ember, kiváló szónok hírében áll.

Hamarosan a legnépszerűbb képviselők közé fog számítani Fráter Loránd, aki udvariaságával és lekötelőző modorával már az ellenpártiakat is meghódította a maga számára.

Új ember a parlamentben Gyórfy Gyula is, akinek annak idején Szerényivel gyűlt meg a baja és aki alighanem sok borsot fog még törni a volt államtitkár orra alá.

A pap-képviselők nagyon megfogytak a Házban. A bentlevők közül legérdekesebb Richter Ernő, a szimpatikus felvidéki plébános, akinek az a jó ajánló levele van, hogy püspöke felfüggesztette állásától, azért, mert munkapárti mandátumot vállalt. Kemény legénynek látszik.

Új ember az elnöki tisztségekben Kabos Ferenc, akiről azt tartják nagy merlyes, vasakaratu, energikus ember. A beava ottak szerint rá vár a viharos ülések vezése. Berzeviczy állítólag csak a nyugalmas, csend üléseken fog az elnöki emelvényen trónonni. Az ő köztiszteltben álló személye a kibékítő szerep t fogja játszani, hogy kibékítse a Navay és Kabos-erélyes intézkedései miatt esetleg mekeztelő kedélyeket.

A kormányzók.

Khuen-Héderváry gróf mindenesetre megvan elégedve az új magyar parlamenttel. Három évvel ezelőtt bizonyára még álmában sem mert arra gondolni, hogy valaha még győztesként visszatér ebbe az aranytól csillogó, büszke terembe. A miniszterelnök hatvan éves korában kétszázhatvan főnyi párt felett rendelkezik. És ma ép oly barátságosan és kedvesen mosolyog, mint tizenöt évvel ezelőtt, amikor egyetlenegy hiva sem volt és az akkori szabadelvű pártban ugyanezek rideg fogadtatásban volt része. Bátran állithatjuk, hogy valamennyi európai államférfi közül Khuenel esett meg legtöbbszor az a kis baleset, hogy — hogyan is mondják csak udvariasan? — hogy kitessékelték. Mint designált miniszterelnök jelent meg 1894-ben; a szabadelvű-párt elutasította. Egy esztendő múltán mosolyogva visszatért; a Lloyd-klub ismét kiadta az útját. 1903-ban miniszterelnök lett, de a híres vesztegetési affér után megint elejtette a szabadelvűpárt. Khuen mosolygott és nemsokára újból megjelent, de ekkor nyílt ülésben szavazta le a pártja. Ez a vereség jobban fájhatott neki, mint a tintatartós ütközet, amelyet ismert nagy türelmével szintén túlélt. Mindig mosolygott, de talán sohasem volt annyi oka arra, hogy jókedvű legyen, mint most, amikor azoknak az ovációi közepette tért vissza, akik annyiszor tették ki bársonyszékéstől együtt az utcára. Hiába: az mosolyog a legjobban, aki legutoljára mosolyog.

Khuen, mellett két politikus ül a bársonyszéken; két politikus, akiket az ő nevető örököseinek neveznek: Lukács László és Zichy János gróf. Csakhogy ez a két nevető örökös még csak nem is mosolyog. A szomorú, japánképű, reszkető fejű Lukács rosszkedvűen ül a helyén és alig fogadja a vad és mégis oly szelíd Justh-párti képviselők köszöntését, akikkel pedig gyöngéd viszony szálai fűsték össze őt egykor, májusban, „rózsanyiláskor, hajnalhasadáskor...” Szívesen felejtés el a politikai flörtöt, de a néhai szeretőinek tulságosan hű és ragaszkodó az emlékezete.

Zichy gróf is, úgy látszik, rosszkedvű. Az egykori koalíciós bajtársak most ellenségek és azok, akik a legádázabb haraggal támadták őt egy évtizeddel ezelőtt, most az ő legnagyobb tisztelői. Fordított világ... Hideg tekintetű, szürke szeme végignézi a zugó, hullámzó, tengerként morajló sokaságon, amely magasra emelheti hajóját, de a mélységbe is süllyeszt-heti...

Azután a többi miniszter. A földmívelésügyi: Szerényi gróf. Gavallér, mint mind a többi gavallérok. Terezianista. Magas, karosú termet. Csinos fekete bajusz. Különös ismeretű jele: nem visel meneklit... Az igazságügyi: Székely Ferenc. Jellegzetes jogászfej. Radikálisan liberális elme. A kereskedelemügyi: Hieronymi. Egy aggasztán, akiben egy ifjú szónoki heve lángol. Valaha politikai halottnak tartották: most annál erősebben ad életjelt magáról. Ki ne emlékeznék a szenvedélyes és meggondolatlan Rohoncgy-Gidának filippikájára, amelyvel huszonöt évvel ezelőt

Hieronyminek támadt a amelyet ezekkel a szavakkal végzett: „A kereskedelmi minisztériumban egy rablóbanda garázdálkodik és az államtitkár a vezérük!” Alig hiszünk a szemünknek, hogy ugyanez a Hieronymi, aki akkor néhány nap alatt szinte aggyastánná vált, most ennyire megfiatalodott. Politikai diadalmában legalább.

Itt van azután a honvédelmi miniszter: Hazai Sámuel. Vigyázz! Tisztelegj! A legcsodálatosabb politikai karriér, amelyet Magyarország valaha látott, amely mellett eltörpül a Hegedüs Sándoré, aki riporterből lett kereskedelmi miniszter, a Wekerléé, a Popovics Sándoré, aki a fizetéstelen segédfogalmazásaitól a szépen detált bankkormányzásáig vitte, a Sztérynyé, aki újságiróból lett iparfelügyelő, majd államtitkár és v. b. t. t., sőt a Güntheré is, aki országgyűlési gyorsíró volt és ma a Kuria elnöke... Mert Hazait Kohnnak hívták és Sámuelnek azonfelül. És kereskedősegéd volt egy vegyeskereskedésben. Micsoda azorgalom, milyen tehetség kell ahhoz, hogy mindennek dacára mégis tábornok lett és miniszter. Még csak nem is szép, nem is elegáns ember; keményen megrajzolt vonásaival nem illenek be szalongenerálisnak. És mégis tábornok lett és miniszter. Tehát még egyszer: vigyázz és tisztelegj!

Felmentő ítélet a brádi aranylopások ügyében

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

Több alkalommal megírtuk, hogy a bányamegyei „Rudai 12 Apostol Bányatársulat” évek óta tapasztalja, hogy a munkások a legképtelenebb formában üzik az aranylopást. Az aranynak az eltüntetése különösen a múlt évben oly nagy mennyiségben történt, hogy az igazgatóság minden módot felhasznált a tolvajok kézrekerítésére. Köztudomású dolog volt, hogy a vidéken egyesek összevásárolják a bányamunkásoktól a lopott aranyat és ezek azután nagyobb mennyiségben tud adnak a nemességnek.

A múlt év őszén a brádi csendőrséget figyelmeztették, hogy a bányatelepen lakó Picek Sándor kereskedő nagyobb mennyiségű arannyal utazott el hazulról.

A csendőrség távirati megkeresésére Piceket Aradon letartóztatták s miután megmozdították s nála tényleg két kiló aranyat leltek, vizsgálati fogságba helyezték. A dévai kir. törvényszék Brádra kiszállott s ez év január 10-én Papp Jenő kir. táblabíró elnöksége alatt kezdte meg a nagy és országsszerte híressé vált Picekféle aranylopási per tárgyalását. A vádlott tagadta, hogy mint orgazda jutott volna az aranyhoz s hivatkozott Képes Ferenc bányatulajdonosra, a ki esküvel kész volt bizonyítani, hogy a kérdéses aranyat ő adta el Piceknek.

Ezzel szemben Kurovszki Zsigmond kir. bányatanácsos szakszerűen bizonyította, hogy a lefoglalt retortaarany csakis a Rudai 12 Apostol Bányatársulat zuzdjából kerülhetett ki, rámutatván, hogy a jelzett zuzdához hasonló csak Délamerikában van s úgy az onnan kikerülő arany kétségtelenül felismerhető.

A törvényszék 4 napi tárgyalás után meghozta ítéletét, amelylyel Picek Sándort az orgazdaság büntetésében bűnösnek mondta ki s ennek alapján 10 havi börtönnel sújtotta vádlottat, kötelezván egyben az összes büntügyi költségek viselésére. A lefoglalt aranyat a bányatársulatnak rendelte kiadni.

Felelőzést folytat az ügy — mint Kolozsvárról jelentik — a kolozsvári kir. táblához került, amely e napokban mondta ki ítéletét s Picek Sándort a vád és következményei alól felmentette azon az alapon, hogy az aranylopás bebizonyítását nem nyert s ennek alapján az orgazdaság vádjára sem állhat fenn. Nem állhat fenn annál kevésbbé, mintán a termelt arany szabad kereskedelem tárgyát képezvén, annak megvásárlása tiltott cselekmény nem lehet. Az ítéletben a főügyész is megnyugodott s így jögerőre emelkedett.

Schönebeckné elmeorvóintézetben

Az allensteini bűnpör befejezése.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

Öt heti tárgyalás után Schönebeck-Wéber őrnagy meggyilkolásának értelmi szerzője, a bárati köz által orvul megölt őrnagy felesége oda került, a hol már évek óta méltán elhelyezheték volna: az elmeorvóintézetbe szállítják a fizikailag és szellemileg teljesen abnormális asszonyt.

A rettenetes bűnpör tárgyalása alatt Schönebeckné állandóan ideggöröcskben szenvedett. A tárgyalást többször el kellett egy-egy napra halasztani. Nagy nehezen eljutott a törvényszék az orvosszakértők véleményének meghallgatásához és ezzel az érdekes dokumentummal le is kell zárnia, még ítélethozatal előtt, ezt a rut bűnügyet.

Ma sem lehetett megtartani a tárgyalást, mint Allensteinből táviratozzák. Schönebeck-Wéberné folytonosan idegrohamokban gyötrődik, beszámíthatatlan, tegnap este is olyan javszékelyést vitt végbe, hogy a fogadóbeli vendégek nem akarnak ott maradni. A hotel tulajdonosa szeretne szabadulni kényelmetlen lakójától, csak hogy Schönebeckné elszállítani sem lehet. Tegnap délután öt órakor jött rá az első roham, este nyolc órakor a második. Kiugrott az ágyból, véresre harapta karját és kiáltozott, hogy az utcára halatszott:

— Ne öljetek meg!

A törvényszék ma és holnap még ülést tart, hogy az elnök tudassa a történeteket. Szombaton délután lesz az utolsó tárgyalás és ekkor a bíróság elhatározza, hogy elhalasztják az egész pört.

Egy később érkezett távirat már azt mondja, hogy ma megtörtént a befejezés, mert Schönebeckné öngyilkossági kísérletet követett el és kórházba szállítják.

Allensteinből ugyanis azt jelentik, hogy Schönebeck-Wéberné ma délután öngyilkossági kísérletet követett el; ereit felvágta. Az öngyilkosság azonban nem sikerült, mert idejekorán észrevettek s megakadályozták elvérzését. Bár sebesülése nem életveszélyes, de eléggé komoly. Schönebeckné állapota olyan, hogy holnap nem lehet folytatni a tárgyalást. A német bűnvádi perrendtartás értelmében, minthogy négy nap telt el tárgyalás nélkül, a tárgyalást el kell halasztani, s az eljárást újból megkezdeni. Valószínű azonban, hogy sohasse fogják az új tárgyalást megkezdeni, mert Schönebeck-Wéberné holnap a kortani elme-kórházba viszik.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A tűzészázados halála.

Az eltírt szívbaj.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

Lapunk mai számában már megírtuk, hogy a hitelezői részéről egy millió koronára biztosított és a Bank-utcában összeesett és elhunyt Fleischmann tűzészázadosot tegnap felboncolták és szervi szívbajt állapítottak meg az orvosok.

Ezzel szemben egyes lapok azt írták, hogy a boncolás megállapítása szerint a századosnak semmiféle eltírt szervi baja nem volt és a biztosító társaságoknak a csaknem egy millióra rugó biztosítási összegeket ki kell fizetniük. A boncoláson résztvettek a kórház hivatalos orvosi személyzetén kívül valamenynyire érdekelt biztosító-társaság orvosai. A „Duna” Wenhardt dr. magántanárral és Entz dr. tanársegéddel volt képviselve. Összesen tízennégyen voltak jelen. Az orvosok egyöntetűen megállapították, hogy a százados halálát két hét óta lappangó vakbélgyulladás, illetőleg ennek folytán fellépett fertőzés okozta és hogy a százados sem szív-, sem egyéb szervi bajban nem szenvedett, sőt ellenkezőleg, egész a legutóbbi időkig teljesen egészséges volt.

A fővárosi rendőrség ma este kiadott közleménye megerősítette a mi tegnapi értesülésünket. A hivatalos híradás szerint ugyanis Fleischmann százados holttestét tegnap boncolták fel az orvosok és ma terjesztették te véleményüket. A jegyzőkönyv szerint a halál oka vakbélgyulladás, amely azonban a szívbaj nélkül nem okozott volna halált. Kiderült, hogy a százados a biztosítási ügylet megkötése alkalmával szervi szívbajban szenvedett, amelyről annak idején a társaság orvosai előtt nem tett említést. Lehet, hogy ő maga sem tudott bajáról és jóhiszeműleg hallgatta el a dolgot.

A biztosításnál érdekelt hitelezők a boncoláshoz nem is küldtek orvosszakértőt, mert ez volt az álláspontjuk, hogy bármi is a halál oka, a biztosítást ki kell fizetni.

A Duna-biztosító-társaság ügyésze, Justus Zsigmond dr. a következőket mondotta egy újságíróknak:

— A hiteles boncolási jegyzőkönyv még nincs a kezeink között, mihelyt megérkezik, első dolgunk lesz a bécsi főintézettel közölni. Az majd dönteni fog a további lépések fölött. A boncolást mi nem azért kértük, hogy a halál tényleges okát megállapítsuk, arra nekünk a főintézettel és a viszontbiztosítókkal szemben szükségünk van. Mikor a rendőrségre mentem, az a meggyőződés vezetett, hogy polgárról lett volna szó, a boncolás csak nagy utánjárásra lett volna mellőzhető. Az intézettől teljesen távol áll az a tendencia, hogy a biztosítási összeg kifizetését megtagadja.

Fleischmann százados egyébként ezekre az összegekre volt bebiztosítva:

A Hollandi biztosító társaságnál 1908. április 1-én 100.000 koronára,

ugyanasak a hollandinál 1909. február 13-án 50.000 koronára,

a Generalinál 1909. február hó 20-án 100.000 koronára,

a Dunánál 1909. augusztus 17-én 200.000 koronára, 1909. szeptember 15-én 120.000 és 180.000 és végül 1909. november hó 5-én 250.000 koronára. Minden egyes alkalommal a legtüzetesebb orvosi vizsgálat állapította meg, hogy a százados teljesen egészséges.

Megkinzött katonák.

Kegyellenkedő altisztek.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

A kaszárnyák magas falai közül ritkán hallatszik ki a panaszos szó. Az angyalbőrbe bujtatott legények sokszor keservesen, nagyon keservesen emlegetik meg azt a gyönyörűséget, hogy a császár kenyerét ehetik. A kaszárnyák atyauristene, az őrmester ur uncs-untalan nagyon is kézzel-foghatóan érezteti tekintélyét s bizony az a szerencsétlen legény, aki az őrmester ur kezei közé kerül, sirva emlegeti a gyönyörűséget, aminek ő is részese lett.

A fővárosból egyszerre három ilyen esetről kaptunk hírt. Különálló esetek s mégis mindegyikük bevilágít a kaszárnyák rejtelmeibe, élénken visszatükrözi azt a barbár inkvizíciót, amelylyel azokat a szerencsétlen fiukat, ma, a huszadik században, a szó szoros értelmében kezelik.

(Egy tartalékos kálváriája.)

Seress Lajos asztalos-segéd az idén bevonult fegyvergyakorlatra Budapestre. Huszonnégy órai utazás után fáradtan, kimerülve érkezett a fővárosba s azonnal jelentkezni akart a kaszárnyában. A kapunál álló őr azonban megállította Seressét:

— Hova?

— A századhoz. — felelte Seress, — jelentkezni akarok.

— Hát aztán hova osztották be magát? — kérdezte az őr.

Az asztalos-segéd azonban nem tudta ezt megmondani, mire az őr dühösen rákiabált:

— Ezt nem tudod, te gazember?! Majd megmutatom én neked!

Ezzel torkonragadta és a többi őrtálló katonai segítségével, az őrmester asszisztálása mellett becipelte az őrt a szerencsétlen embert az őrszobába s ott kegyetlenül összepofozták, megrugdosták Seressét.

Az asztalos-segéd az inspekciós tiszt elé kéredezkedett, azonban rázárták az ajtót. Majd pedig szuronyos katonák guzsba kötve az inspekciós szobába kísérték Seressét. A szerencsétlen legény úgy orditozott, hogy az egész kaszárnya összeszaladt. Nagy István és Schwarcz János tartalékosok a segítségére akartak sietni, az őrmester azonban elkergette őket.

— Dögöljön meg ez a gazember, ordította az őrmester.

A szerencsétlen ember a kínzások következtében három napig ájultan hevert. Mikor magához tért, bevitték a katonai kórház megfigyelő osztályába. A nyakán, mellén, arcán, lábán nyitott sebek voltak.

Seress nyolc napig volt a megfigyelőben, aztán kivitték Pilis-Csabára a táborba. Ott tizenhárom napot szolgált betegen, összetörve. Ezenfelül még három napi egyest kapott Seress, mert Schiepl őrmesternek ellenszegült.

(Beleőrült a kínzásba.)

A Hungária-uton, a XVI. számú helyőrségi kórház pavillonjának megfigyelő osztályában mindjárt az első cellában egy összetört esont-bőr ember van. A fejcéduláján ez a felírás:

KUDERNA JÁNOS

34. gyalogezred

1886.

szabósegéd.

Az ápoló, amikor az újságíró belépett a cellába figyelmezteti, odaszól a betegnek:

— Ne féljen Kuderna, csak egy látogató jön.

A beteg meg se mozdul, tétovázva néz a levegőbe. Nyolc hónapja ül itt. Nem szól egy szót sem, meg se mozdul.

Mondják, hogy Kuderna erős, nagy ember volt, amikor a katonáékhoz került, most pedig összetörve, soványan, betegen gubbaszkodik egy sarokban, szótlanul maga elé mered. Nem válaszol semmire.

— Mi történt magával? — kérdi az újságíró.

Erre sem felel semmit. Azt mondják, hogy abrichtolás közben addig kintzták, ütötték, verték Kudernát, amíg megőrült.

(Akit mindenki vert.)

A katonai brutalitás harmadik áldozata Balogh Mihály 68. gyalogezredbeli baka. Ez az ember július 22-én került a megfigyelőbe. Félholttra verték, össze-vissza ütötték.

— Hát magát ki bántotta? — fordult hozzá az újságíró.

A beteg rámered és rémülten felkiált:

— Ne üss, inkább megmondom. Káplár, führer mindig, mindig ütött. Reggel, este mindig csak vertek. Nem tudom miért. Nem bántottam én senkit.

— Mégis miért verték magát? — tudakolja az újságíró.

— Csak vertek, mindig vertek. Ha nem jól léptem, rugdostak. Amikor rosszul csináltam valamit, félholttra pofoztak.

— Szeretne hazamenni? — kérdezi az újságíró.

— Nem bánom én már bármi lesz velem, úgy se lesz ember belőlem sohasem.

HIREK.

Véres tüntetés a lembergii egyetemen.

Ruthének és lengyelek harca.

Távirati tudósítás.

Arad, július 1.

Véres tüntetések színtere volt ma a lembergii egyetem. A ruthén—lengyel nemzetiségi ellentétek botrányos verekedésekben és revolververekben találtak kifejezést. Az egyetemet valósággal ostromállapotba helyezték, rendőrség és katonaság vetette körül az épületet. Az egész városban óriási izgalom uralkodik. A tüntetéseknek több súlyos sebesültje van.

Távirataink itt következnek:

Lembergől jelentik: Ma délelőtt több, mint 300 ruthén diák az egyetemen a rektor engedelmére nélkül betört egy terembe és azt elfoglalta, hogy ott gyűlést tartson. Véres verekedés támadt a ruthén és lengyel diákok között, miközben revolverekből löttek. Több diák halálosan megsebesült. Az egyetem épületét a rendőrség szállta meg. Az ügyész és a vizsgálóbíró az egyetemre mentek.

Lembergől jelentik: Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy a mai véres összeütközések oka a következő:

A prorektor attól félt, hogy a ruthén diákok a gyűlés után az egyetem irodájába fognak betörni, miért is felkérte a jelen volt csekély számú lengyel diákokat, hogy vigyázzanak az irodára. Körülbelül 60 lengyel diák eleget is tett a felhívásnak és padokkal eltorlaszolták az irodát. A ruthének azt hitték, hogy nem akirják őket kiengedni az egyetemről és lövöldözni kezdtek. Erre a lengyelek is revolvert rántottak. A rektor katonaságot telefonált, amely körülfogta az egyetemet. 41 ruthén diákot letartóztattak. A katonaság nem engedett ki senkit az egyetemről. Körülbelül másfél érisig tartottak a tüntetések és a diákok

addig voltak elzárva a világtól. Ezután egyenként bocsátották ki őket, de előbb hosszú kihallgatásnak vetették alá és a gyanúsakat letartóztatták. Egy orosz diák, aki súlyosan megsebesült, az esti órákban meghalt. A városban óriási az izgalom.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 2-án az időjárás: változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

— Főispáni beiktatás. Turócszentmártonból jelentik: Csaplovics Simont, Turócsmegye új főispánját, tegnap iktatták be a rendkívüli közgyűlés keretében. Az eskü letétele után a főispán székhelyében kijelentette, hogy nem akar politikai programot adni, mert hiszen a mai kormány programja közismert. Célul tűztem ki, ugymond, hogy hiveket szerzek az állameszmének és ezt meg is fogom valósítani, ha ebben a vármegye hazafias közönsége és a tisztikar támogat. Főtörékvésem lesz odahatni, hogy a közigazgatás minden oldalon jól működjék, a tisztviselő ne csak büntető hatóság, hanem egyúttal atyai tanácsadója is legyen a népnek. Célom a megyét arra a kulturális és közgazdasági magaslatra emelni, melyet ez meg is érdemel és ehhez kérem a közönség támogatását. A vármegye nevében Dugovich Titusz számvevő üdvözölte a főispánt. Mudrony Soma, a tótok vezére is felszólalt és beszédében a vármegye közigazgatási tényezőit bírálta. Aztán megelégedéssel hangsúlyozta, hogy a jelenlegi kormány előnyösen eltért az elődök tradíciójától és ezért bizalom tölti el őt és hiveit, kiknek nevében üdvözli a főispánt. Bulyovszky Simon földbirtokos visezautasítja Mudrony megjegyzéseit a közigazgatási tényezőket illetően. Azután a főispán reflektált a felszólalásokra és helyeselte Mudrony szavait. A beszédekből — ugymond — a jó tanácsadást és a jóakaratot vélte felismerni. A főispán beszéde után a közgyűlés véget ért. Közgyűlés után banket volt.

— Politizáló spanyol arisztokrata hölgyek. Madridból táviratozzák: Harmancsöt arisztokrata hölgy, a spanyol főnemesség legősibb családjainak tagjai főkeresték Canalejas miniszterelnököt és felszólították, hogy kiméje a nép vallásos érzelmeit, vonja vissza a szabad vallásgyakorlatról kiadott rendeletet, amely sérti a katolikus egyházat. Canalejas miniszterelnök szívesen fogadta a deputációt, de értésére adta, hogy türelmi rendeletét fentartja és politikájától nem tágit. A kormány ilyen értelemben fog jegyzéket intézni a Vatikánhoz.

— Az elveszett Lloyd gőzös. Triestből jelentik: Tegnapi még bizott benne az osztrák Lloyd, hogy megkerül a hatalmas Trieste, a melynek június 22-én kellett volna befutnia a bombayi kikötőbe, ma már lemerdött minden reményről. Biztosra veszi a társaság, hogy a gyönyörű személyszállító gőzös az indiai óceánon elpusztult. Minden kikötőbe távirat ment, a melyeket indiai járatokon levő hajók éríthetnek: a Trieste elveszett. A Lloyd-társaság ügykeiséit és különösen a trieszti igazgatóságot napok óta ostromolják kérdésekkel a hajóra szállott utasok hozzátartozói. A Trieste-n ugyanis a hatvanegy főnyi legénységen kívül harminchárom utas volt. Most tudódott ki, hogy Thurn gróf singaporei osztrák magyar követ egész családjával a Trieste-n utazott vissza állomáshelyére.

— Öngyilkos lelkész. Nagyváradról jelentik: Miron Gyula gör. kat. remán lelkész részeg állapotban Vaskohból Lunkába igyekezett a vasuti töltésen. A gyorsvonat utolérte őt, elütötte, s darabokra tépte. Hír szerint Miron öngyilkosságot követett el, mert nem volt pénze hazautazni.

— Halálos ítélet. Berlinből jelentik: Az országos törvényszék első büntetőtanácsának esküdt-széke halálra ítélte Tenzer Ágnes 25 éves gyári munkásnőt, aki negyedfél év előtt meggyilkolta kéthetes csecsemőjét. A szerencsétlen teremtés töredelmesen volt. A csöpp jószág miatt nem tudott munkába állani, maga is éhezett, szüleitől nem mert segítséget kérni, nehogy megtudják „szégyenét.” Kendővel betömte a csecsemő száját, aztán a holtestet a kemencében el akarta égetni. A fa nem volt elég, szemet hozott a pincéből, de így sem bányadt el a kis holtestet, csak félig. Kénytelen voltam — mondotta tovább — feldarabolni a megpörköltöt tetemet. Balta-val vagdaltam szét. A kis fejet többször elhasítottam. Így feldarabolva becsomagoltam és elrejtettem a szanecsládaiban. Keservesen sírt, míg kivallotta rettenetes bűnét. A halálos ítéletet a törvényszék kegyelemre fogja fölterjeszteni a császárnak.

— Belyegtolvaj tisztviselő. Debrecenből jelentik: A debreceni Mav. üzemeltetésének egyik tisztviselője harmincezer korona értékű bélyeget lopott le különböző nyugtákról és a bélyegeket értékesítette. A lopásról azonnal jelentést tettek az üzemeltetőnek, aki vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat kiderítette, hogy a nyugtákat egy tisztviselő lopta el, aki az azokon levő 30.000 korona értékű bélyegeket amerikai vegyszerekkel levette és debreceni, fővárosi és vidéki trafikokban értékesítette. A tisztviselőt letartóztatták, de nyomozás folyik egy ellenőr, egy könyvelő és több kezelőtisztviselő ellen is.

— Elzúllott hivatalnok. Február 21-én vakmerő rablótámadás történt a Szeged-állomáson. A hatóság budapesti gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjében három elegáns öltözékű ember megtámadta Weisz Samu budapesti utazót és elvették gyémántdiszes nyakkendőjét. Az urruhás rablók azonban nem vihették magukkal a zsákmányt, mert Weisz segítségért kiáltott és az egyik támadót, akinél a tű volt, karon ragadta. A segélykiáltásra gyorsan összefutottak az utasok, mire két rabló megugrott és a tömegben eltűnt, a harmadik ellenben rendőrkézre került. Megmozdították, de a tű nem volt nála. Az értékes ékszert csak később találták meg a kupé szőnyegén. Az elcsipett rabló eleinte alneveket mondott be, később azonban beismerte, hogy Reisz István hívják, hivatalnok volt Romániában, állását azonban elvesztette és utóbb pincér lett. A tarsai nevét azonban nem árulta el. Azt mondta, maga sem tudja, hogy hívják őket, mert akkor találkozott össze velük a vonaton. A megugrott rablókat még máig sem sikerült elfogni. Reisz fölött, mint Szegedről jelentik, ma itélkezett a szegedi királyi törvényszék büntetőtanácsa. Az elzúllott ember, akiről ki-tűnt, hogy előkelő hivatalnok családból származik, töredelmesen beismerte a lopást. Nem tagadta azt sem, hogy Romániában több ízben volt büntetve hasonló cselekmények miatt. Hazájából azért szökött meg, mert besorozták katonának. A hallgatóság közt volt az elzúllott ember felesége is. Madonna szépégű, fiatal román urnő, aki szintén előkelő család tagja, szerelemből ment a rablóhoz, akinek most balesorában is osztozkodik. Egyentsem Romániából jött a tárgyalásra a könyves szemekkel, aggódva leste a bíróság ítéletét. A bíróság szigorúan ítélte. A veszedelmes ember két évi fegyházbüntetést kapott.

— Koszoru megváltás. Basch Simon néhai Csillag Lajos ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 10 koronát küldött az aradi izr. népkönyháának lapunk kiadóhivatala útján. Az összeget rendeltetési helyére juttatta a kiadóhivatal.

— Jeszenszky Sándor megbetegedése. Budapestről jelentik: Jeszenszky Sándor belügyi államtitkár súlyos betegen fekszik lakásán. Hátfőn délelőtt még dolgozott kettő után ment haza Vas-utcai lakására. Egyszerre csak heves fájdalmakról panaszkodott hozzátartozóinak, akik nyomban ágybafektették. Az orvosok vizsgálatát konstataáltak. Az államtitkár lába erősen meg van dagadva és magas lázzal küzd. Azt hiszik, hogy a választások alatt szerzte betegségét. Folyton álva tárgyalt és nagyon kimerítette szervezetét. — Ezzel szemben illetékes helyről jelentik, hogy az államtitkár ugyan szobáját őrzi, de csak muló gyengékedése miatt és hivatalos ügyeit lakásán intézi.

— Hofrichter a börtönben. Bécsből jelentik: Hofrichter a börtönbe szállítás előtt megmozdították és csak azután vezették fel első emeleti cellájába. A cella berendezése igen egyszerű: vaságy, asztal, szekrény és mosdó van benne. Az ablak három méter magasságban van, erősen berácsosva, Hofrichter csak az eget láthatja. Megengedték, hogy saját fehérneműjét viselje. Egyszerű darócruháat kapott; amikor megnézte magát a tükörben, görcsösen zokogni kezdett.

— Szegény feleségem, ha most látna — nyögte kinosan.

Azán a fiát emlegette. Csak akkor nyugodott meg, amikor az orvosok megvizsgálták. Az első ebédje a következőkből állott: Huslevés, marhahús, babfőzelék. Egy darabig nyugodtan ebédelt, aztán egyszerre felugrott, a földhöz vágta a kanalat és zokogni kezdett. Másnap már nyugodtan evett.

Hofrichter lassanként megnyugodott, kijelentette, hogy a fia számára megakarja írni az élettörténetét.

Hofrichter mindennap két órát tölthet a szabad levegőn, egyet délelőtt, egyet délután. Amikor a zárban megszörren a kulcs és a börtönőr érte, jön Hofrichter keservesen zokog fel mindannyiszor.

— A kremsi asszonyok husboj-ottja. Ittunk már arról, hogy a morvaországi Krems városkában a nők a mészárosok zsaroló áremelésére bojkottal feleltek. A husbojkott folytán a mészárosok között kiűtött a viszály. A kisebb mészárosok gazdag társait okozták a mészáros iparnak tönkretételéért. Azt mondják, hogy a hus árát lehetett volna leszállítani, de ezek annyira megszokták a nagy jövedelmet, hogy kisebbel már nem érik be és inkább semmit sem árulnának, hogysem olcsón mérjék ki a bust. Egy másik távirat jelenti, hogy Krems város tanácsa a női bizettség rendelkezésére bocsátott egy nyilvános elárusítóhelyet annak a háromszáz kilogramm husnak az elárusítására, a helyet naponta küldenek Furthból. A bizettség már intézkedett és Bécsből két mészárossegédet hozatott.

— Kilencvenkét csalásért negyedfél év. Székesfehérvárról jelentik: Brenner Artur pil-seni születésű 29 éves ügynök, aki már csalásért hat esztendő telt börtönben, azzal járta körül a fejemegyei vendéglősöket és bortermelőket, hogy mint a párisi kiállítás kiűdött tisztviselője előnyös ár mellett tudja a magyar borokat Párisban értékesíteni és a szőlősgazdáknak, összeköttetése révén, megszerezni a kiállítási nagy aranyérmet. Ilyen módon rövid idő alatt több száz embertől körülbelül 10.000 koronát csalt ki. A székesfehérvári rendőrség végre leleplezte a kalandort, mire Tatatóvároson letartóztatták a csendőrök és Székesfehérvárra kísérték. Az ügyészség kilencvenkét rend-beli csalásért emelt vádat Brenner ellen. A tárgyalás négy napot vett igénybe, mert kétszáz

tanut és károsultat hallgattak ki. A törvényszék nyolcvanhét rendbeli csalást látott fennforogni, minek következtében Brenner Arturt három és fél évi börtönre ítélte. Az ítéletből hét hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság. Az ügyész súlyosbíttatásért felel-bezett.

— Pisztolypárbaj az utcán. Tordáról jelentik: Régi haragosa volt Harmath Béla ügyvédi őrnök Kovrig Károly rendőrségi hivatalnoknak. E hónap 16-án Harmath súlyos szóbeli sértéssel inzultálta Kovrigot, a ki miután lovagias elégtételt nem kapott, sértő levelet írt ellenfelének. Ezért Péter-Pál napján, a sokkal erősebb Harmath, délben megleste a Főtéren Kovrigot és össze-vissza verte, rugdosta. Kovrig a földre teperve, kivette revolverét és támadójára lőtt, akit homlokán megsebesített.

— Dr. Wiener Gyula fogorvos tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetett be 768. számmal.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Salgó-Lápúti Salvator-terrásvállalat, Budapest, Rudafrakp. 3.

Automobil történetek.

A grófné és a postás.

Tegnap délután három óra tájban Szapáry Pál gróf automobilja száguldott végig Budapeston, az Andrássy-úton és az Eötvös-utca sarkánál az előtte haladó Busch Ferenc biciklis táviratkézből elfűtötte. A kerékpár összetörtött, a fiu karján, fején, felső és alsó láb-száráján szenvedett könnyebb zúzódásokat.

Hogy milyenek voltak a sérülések, ezt csak a megérkezett mentők állapíthatták meg, egyelőre az úton fekszik a kerékpár és mellette az elgázolt ember. A közönség ordítani kezd, az automobil csak ekkor áll meg, a lovasrendőr odavágtat.

Benn az automobilban két hölgy ült és az egyik odaintette a rendőrt és így szólt:

— Irja fel: Szapáry Pál gróf automobilja, aztán menjünk. Mondja meg a kapitány ur-nak, hogy a sajtóba ne jöjjön az eset.

A rendőr bátor volt annyit megjegyezni, hogy nagyon gyorsan hajtott az automobil.

— Maguk is csak menjenek most innen, ne csináljanak feltűnést — volt a válasz és a hölgyek vigyázva tollas nagy kalapjukra, elrobogtak. A rendőr úgy szívére vette az intelmet, hogy, ha egy újságíró közbe nem lép, be sem várja a mentőket. A feltápaszkodni alig tudó, fején vérző, lábán csetlő-botló embert be akarta gyalog kísélni a kerületi kapitányságra, hogy ott majd kihallgassák.

— Nem tudok menni, jaj, jaj, jaj.

— Dehogy nem tud, csak gyerünk.

Többen közbeléptek, mire ott is maradtak míg elő jöttek a mentők. Tőlük is azt követelte a rendőr, hogy vigyék a kapitányságra a szerencsétlen fiut. A mentők is föléptek: mi-csoda dolog ez és hazaszállították Busch Fe-

mélyen leszállított árban árusítom ki.

Fürdőátvétel.

Fürdőátvétel.

Alvácza-fürdőt,

mely a nagyhalmágyi uradalom tulajdonát képezte, megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam.

Tulajdonomat képező kényszerfürdő, mely évszázadokon át izületi csúszkánál és lóbosodásoknál páratlan gyógyeredményeket mutatott fel, Arad- és Hunyadvármegye határszélén, az Arad-csanádi vasút „Alvácza” nevű állomása mellett, védett kies völgyben, gyönyörű 80 holdas parkban fekszik.

Alvácza gyógyfürdő nemcsak kitűnő gyógyhatású, hanem olcsósága által is kiválik a többi fürdők sorából.

Kellemes és a kor igényeinek megfelelően berendezett szobák havi 40 kor.-tól 60 kor.-ig.

Gyógydíjat és zenedíjat nem számítok fel.

Állandó orvos, gyógyfürdői kirándulóhelyek, olcsó és jó ételmezés. Prospektussal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Berkovits Izidor,
fürdőtulajdonos.

2533

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnöves előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA.

361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó a készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

470—1910. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1910. évi 8098. számú végzése következtében Dr. Német János ügyvéd által képviselt Pavlovits Konstantin javára 504 K. s jár. erejéig 1910. évi május hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 14500 koronára becsült következő ingóságok, u. m. malomberendezések, olajmotor, gőzcséplő, automobil nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíró 1910. évi V. 211/2. sz. végzése folytán 504 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi március hó 10. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 121 kor. 35 fill.-ben bírólaga már megállapított költségek erejéig Kurtakéren, folytatólag Taucón a gőzmalomban leendő megtartására 1910. évi július hó 9-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Borosjenő, 1910. évi június hó 21. napján.

Nagy,

2594

kir. jbir. végrehajtó.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legmagasabb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 2126

Welter János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átsorolhatók TELEFON 438. TELEFON 438.

Nem tévesztendő összes más hasonló céggel.

B U T O R.

Ajánlom kitűnő minőségű, stilszerű s a legkedveltebb fánemekből, úgymint cseresnye-, jávor-, virágos kőrös-, mahagoni- és palisanderfából készült háló-, ebédlő- és uriszoba butoraimat, valamint igen ízletes, a legújabb rajzok után készült előszoba, konyha és cselédszoba berendezéseimet.

Tisztelettel

Varga József,

asztalosmester, 2556

kizárólag Aradon, Kápolna-utca 6b. sz.

Saját ház.

Alapított 1868.

Hat kiállítási nagy éremmel kitüntetve

Olcsó árjegyzék!

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be.

Joupon tiszta selyem taftt 5 frt. 80. darabja

Moire selyem darabja 4 frt.

Cloth lüszter és mosó jouponok feltűnő olcsó áron.

Serveth fűző, legújabb facon, darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.

Sok ezer méter schweici himzés maradékok féláron.

Plüshe szőnyegek nyírott, prima, csakély szépségűhöz — újabb szállítmány érkezett.

Szőnyeg maradékok rendkívül olcsón.

Kelengye áruk

Óriási kész raktár mindennemű fehérneműkből, női ingek, corsetták, himzett kész ágyszettek, Schroll chiffon, prima céna vásznak egyelőre még minden áremelkedés nélkül nálunk beszerezhetők.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD

Junius hóra

fehér himzett batisztok már 55 krajcártól kezdve. E nagy divatu cikkből állandóan kirakatainkban nagy választék megtekinthető. 461

Új divat Schantoining vászon

fehér és mintás divatszineken.

Rekord-Ripsz

selyem fényű mosó, fehér, drap, lila és a többi pasztel divatszineken.

Mosó

pompás új divatminták.

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezhetsz be

ernyő és fűző szükségletét.

Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Arad, Központi szálló mellett. (Andrássy-tér 20.)

Varga D. Dani.

Kóser-vendéglő áthelyezés!

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **kóser vendéglőmet Asztalos Sándor-utca 9. alá helyeztem át**, hol is naponta friss tormás virsli és mindennemű hideg felvágottak kaphatók, ugyancsak kitűnő italok és izletes ételek

Havi abonnensek is elfogadtnak.

Szíves további pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

2649

Özy. Krauszmann Sománé.

APRO HIRDETÉSEK.

„Deutsches kinderfräulein“

Jelentkezzék a kiadóban.

Különbejárati

nagy utcai szoba fürdőszoba használatra kiadó. Munkácsy M.-utca 4. sz. 2596

Állást keres

perfekt könyvelő, gépiró és levelező, hosszabb irodai gyakorlat. Elfogad bizalmi, üzletvezetői állást. Bányászati több évi gyakorlattal, e téren nagy jártassággal bír, bizalmi állást vállal. Kitűnően főz, a háztartás minden ágát és baromfi tenyésztést érti, gazdaságot önállóan vezet, kitűnő bizonyítványok s ajánló levelek. Ajánlatot „25 éves“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 2598

Ház eladó!

800 forint jövedelmez, 9000 forint eladó. Nagyon élénk utcában, az utcára szép üzlettel és nagy udvarral. Cím a kiadóhivatalban. 2602

Német kisasszony

alkalmazást nyerhet előkelő úri családnál 3 gyermek mellé. A gyermekek 5-7 és 10 évesek. Cím a kiadóban.

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2472

Ügyes szabásznő

felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2558

Szálló birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Weber Károly bankbizományi iroda, Világos. — Telefon szám 20. 2477

Mellékkeresetre

könnyen szert tehet bárki, ha sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával foglalkozik. Magas jutalék. Esetleg fixfizetés. Tervezeteket küld a Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság Váltóüzlete Temesvár, Jénőherceg-tér 3a. 2586

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crano papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Egy jókarban levő

8 lőerejű cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet Gantner Antal Új-Szent Anna. 2468

Olcsó pénzt

közvetit tiszttel, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Kiadó

július hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14. sz. alatt. 2446

3 szobás modern lakásból

álló ház villannyal, Thököly-térhez közel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2593

A cigarettázik

használon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vízvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bármilyen szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árak mellett elvállalok. Kérem szíves pártfogásukat, tisztelettel 2422

Czitrom Adolf,

Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.

Telefon 761. sz.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet Gura honcon.

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

szőlőkarót

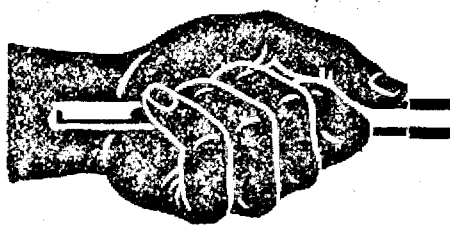
ugyancsak

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

1640

Singer Sándor — üzletét — Arad, Deák F.-u. 2. sz.

augusztus hó 1-én az Arad-Csanádi Gazd. Takarékpénztár palotájába helyezi, József főherceg-ut 3. szám alá.

Költözködés előtt

1571

az összes raktáron lévő árukból

nagykiárúsítást rendez.

Singer Sándor Arad, Deák Ferenc-u. 2.